

PLAN MARSHALL 4.0

Inhoudstafel

Inleiding

BELEIDSAS I : Menselijk kapitaal als troef

I.1. Een boost voor alternerend leren als vector voor de toetreding tot, of voor een terugkeer naar de arbeidsmarkt

I.1.1. Meer stageplaatsen in bedrijven en een vlotter beheer ervan

I.1.2. Een ééngemaakt statuut voor alternerende leerlingen en een ééngemaakte begeleidingsregeling in de bedrijven

I.1.3. Meer erkenning voor de opgedane professionele kennis en know-how afkomstig van buiten de klassieke opleidingen en onderwijsrichtingen

I.1.4. Ontwikkeling van de pilootprojecten voor een veralgemeende uitreiking van certificeringen met éénzelfde waarde als die uit het onderwijs

I.1.5. Een kwaliteitsboost voor de opleidingen en begeleidingen in de centra voor alternerende opleidingen

I.1.6. Een sterkere band tussen het opleidingenaanbod en de toekomstberoepen

I.1.7. Ontwikkeling van het alternerend leren als leer methode in het hoger onderwijs

I.2. Levenslange oriëntatie-ontwikkeling voor lerenden

I.2.1. Organisatie van een informatie-, sensibiliserings- en oriëntatiedienst

I.2.2. De actie « Découvertes métier » (Ontdek je beroep) sterker in de verf zetten

I.3. Een geactualiseerde uitrusting voor de vormingscentra

I.4. Het « talenplan » verder ontwikkelen

I.4.1. Talenbeurzenformules optimaliseren en rationaliseren

I.4.2. Het afstandsonderwijs voor het aanleren van een taal ondersteunen via o.a. het platform « Wallangues »

I.4.3. Het competentiepeil voor vreemde talen opkrikken door het aanbieden van « taalchèques » aan werknemers

1.4.4. Jonge Walen opleiden voor internationaal georiënteerde beroepen, in samenwerking met op het buitenland gerichte Waalse bedrijven

I.5. Een betere toegang tot het hoger onderwijs en de levenslange vorming

I.6. Mensen sensibiliseren voor ondernemerschap

BELEIDSAS II : De industriële ontwikkeling ondersteunen door een innovatie- en groeibeleid voor bedrijven

II.1. Innovatie

II.1.1. De onderzoeksstrategie hernieuwen

II.1.2. Een nieuwe strategie voor de competitiviteitspolen uitwerken, op basis van slimme specialisaties

II.1.3. De industriële valorisering van de projecten, ontwikkeld door de competitiviteitspolen, ondersteunen

II.2. Groei

II.2.1. De innovatie van de ondernemingen ondersteunen

II.2.2. De internationalisering van de ondernemingen ondersteunen

II.2.3. De groei van de ondernemingen financieren

II.2.4. De ontwikkeling van ondernemingen begeleiden

BELEIDSAS III : Slimme gebiedsbestemmingen met de economische ontwikkeling als doel

III.1. Infrastructuren verder ontwikkelen voor de economische activiteit

III.1.1. Gemeenschappelijke acties ondernemen voor alle infrastructuren, met het oog op de economische activiteit

III.1.2. Bedrijfsgebieden als hefboom voor de economische ontplooiing

III.1.3. De autonome havens ondersteunen

III.1.4. De in reconversie verkerende bedrijfslocaties recycleren voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten

III.1.5. De bereikbaarheid van de economische ontwikkelingspolen waarborgen: de « weg naar het werk » vrijhouden

III.1.6. Sterkere steun verlenen aan centra voor gedeeld werk en doorgangsgebouwen voor landbouwactiviteiten en logistieke activiteiten met een landbouwbestemming

BELEIDSAS IV : De doeltreffendheid, de energietransitie en de circulaire economie ondersteunen

IV.1. Energie-efficiëntie van de gebouwen

IV.1.1. Het koppel Werk en Milieu herfocussen naar bouwvernieuwingen

IV.1.2. Het systeem voor premies en leningen voor Energie en Huisvesting hervormen

IV.1.3. Financieringsmechanismen voorzien voor het bevorderen van energie-efficiëntie van overheidsgebouwen en gebouwen uit de niet-commerciële sector

IV.2. De innovatie ontwikkelen in de sector van energie-efficiëntie en hernieuwbare energieën

IV.3. De concurrentiekracht van de ondernemingen ondersteunen

IV.3.1. Een betere beheersing van de energiefactuur

IV.3.2. Een begeleidingssysteem ontwerpen en uitvoeren voor kmo's en zeer kleine bedrijven, vergelijkbaar met vereenvoudigde branche-overeenkomsten

IV.3.3. Een financieringsmechanisme voor energie-efficiëntie van de kmo's en de zeer kleine bedrijven implementeren met de vereenvoudigde branche-overeenkomsten

IV.3.4. De zelfproductie van energie ondersteunen

IV.3.5. De compenserende mechanismen voor de bijkomende kosten van de emissiehandel inzake broeikasgassen implementeren ter bescherming van de concurrentiekracht van de ondernemingen

IV.4. De ontwikkeling van de circulaire economie en de productie/dienst-combinatie ondersteunen

IV.4.1. De voorwaarden voor de ontwikkeling van een circulaire economie en een PDC-model invoeren

IV.4.2. De circulaire economie-projecten en de PDC-projecten ondersteunen

Beleidsas V : De digitale innovatie ondersteunen

V.1. Een geïntegreerd plan voor digitale transitie uitwerken

V.1.1. Met de verandering mee...

V.1.2. De ontwikkeling van « Industrie 4.0 » ondersteunen

V.1.3. De ontwikkeling van de digitale sector ondersteunen

V.2. Ontwikkeling van de Administratie 4.0

V.2.1. Het digitale kanaal voor de interactie met de besturen ontwikkelen

V.2.2. De Kruispuntbank Gegevensuitwisselingen ontwikkelen

V.2.3. Een digitaliseringsstrategie ontwikkelen in de optiek van een betere dienstverlening voor de actoren van de arbeidsmarkt

V.3. Digitale en technologische territoriale intelligentie

V.3.1. De stad van morgen technologisch en digitaal ondersteunen (vernieuwde bestaande stadsbuurten, nieuwbouwwijken en nieuwe steden)

V.3.2. De connectiviteit van het grondgebied ontwikkelen

V.3.3. De initiatieven inzake slimme mobiliteit ondersteunen

Inleiding

Wallonië is op een bijzonder cruciaal punt van zijn geschiedenis beland. Met de zesde staatshervorming kreeg Wallonië meer autonomie in de vorm van bevoegdheidsoverdrachten. Deze nieuwe verantwoordelijkheden betekenen voor Wallonië een kans, nu deze bijkomende hefboomen significant kunnen bijdragen tot de ontplooiing van economie, maatschappij, grondgebied en menselijk kapitaal.

Die nieuwe institutionele context tekent zich af op een achtergrond van grote uitdagingen op sociaal-economisch en milieuvlak. De financieel-economische crisis laat zware sociale en budgetaire sporen na, die nog zwaarder doorwegen nu Europese boekhoudregels de manoeuvreer- en beleidsruimte van de staten aanzienlijk inperken. Daarbij komt nog de levensbelangrijke transitie op leefmilieu- en energievlak, een uitdaging die Wallonië moet aangaan om het samenleven werkbaar te houden. Ten slotte moet Wallonië aanzienlijke demografische transformaties het hoofd bieden, in het bijzonder de bevolkingstoename en de verlenging van de levensduur.

In die context kan Wallonië rekenen op de inzet van omvangrijke middelen en heeft het talrijke troeven, evenals een zekere ervaring. Met het *Marshall Plan* in 2005, het *Marshall Plan "2.vert"* in 2009 en het *Marshall Plan 2022* werden door het Waalse middenveld totaal nieuwe beleidsinstrumenten voor de verwezenlijking van een ambitieuze gewestelijke ontwikkelingsstrategie aangereikt.

De eerste successen zijn ontegensprekelijk. Dat erkennen tal van waarnemers, en ook onafhankelijke assessmentprogramma's hebben erop gewezen. Wallonië slaagde er niet alleen in, om af te rekenen met de structurele crisis waar het al decennialang mee te kampen had, maar kon ook zijn economisch weefsel diepgaand hernieuwen, waardoor de fundamenten voor een moderne regio gelegd werden en de peilers van de welvaart heropgericht konden worden.

Zo valt voor het spijjaar 2005, toen het eerste Marshall Plan opgestart werd, op te merken dat de groei van het Waalse BBP (0,9% over de periode 2005-2012) lichtjes hoger blijkt dan het Europese gemiddelde (Unie : 0,8%), maar eveneens hoger blijkt te zijn dan de groei in de eurolanden (0,7%).

Maar het sprekendst inzake werkgelegenheid zijn de gegevens voor de groei van de binnengewestelijke werkgelegenheid. Uit die cijfers blijkt dat Wallonië het over de periode 2005-2013 even goed deed als Vlaanderen (+0,7%), en lichtjes beter dan het Belgische gemiddelde (+0,6%). Een vergelijking met de buurlanden levert even goede cijfers op als Duitsland (+0,7%), maar veel betere dan het Europese gemiddelde (+0,1%) of dan de eurolanden (+0,1%). De Waalse trend op dit cruciale vlak, jobcreatie, is dus werkelijk bemoedigend te noemen.

Overigens maken de Waalse kmo's melding van goede prestaties die dezelfde marges laten opmeten als de Vlaamse kmo's. Het gaat eveneens de goede kant uit met hun rendement. Vandaag zijn ze goed voor één derde van de groei van het gewestelijk BBP.

Wij hebben dus in Wallonië alle troeven in handen om die gunstige tendenzen nog aan te wakkeren en het in gang gezette economische reconversieproces versneld door te voeren.

Meer dan ooit liggen innovatie en vorming in alle sectoren en bedrijven van alle soort aan de grondslag van deze reconversie. Dit was het doel waar het Marshall Plan van in het begin naar streefde. Dat vormde ook het uitgangspunt voor de actualisering van het plan.

Deze ambitie, namelijk impulsen geven voor structurele evoluties, moet uiteraard in een lange-termijnperspectief geplaatst worden. Daarom maakt het Marshall Plan steeds de kern van de Waalse strategie uit. Immers, het pakt het probleem bij de wortel aan en reikt oplossingen aan zowel door onze dragende industriële sectoren te hernieuwen – zij zijn de locomotief van onze economie – als door een mentaliteitsomslag en een imagooverandering in Wallonië te bewerkstelligen.

Tijdens deze legislatuur is dit het doel van Marshall Plan « 4.0 ».

Zoals de Sociaal-Economische Raad van Wallonië in zijn advies van 2 februari 2015 het benadrukt: « *Dit plan draagt niet het gezamenlijk regeringsbeleid of de gezamenlijke maatregelen die bijdragen tot de ondersteuning van de economische activiteit en de werkgelegenheid in Wallonië.* » Maar: « *Dit plan vormt wèl de kern van een dynamiek voor*

sociaal-economische herontplooiing », die de sociale gesprekspartners moet samenbrengen in hun streven naar een zo ruim mogelijke operationele consensus.

Zo zal elke Minister tevens, ter uitvoering van de gewestelijke beleidsverklaring, structurende projecten ontwikkelen die complementair zijn met of in het verlengde liggen van de maatregelen uit het Plan. Daarbij wordt met name gedacht aan het infrastructuurplan, het plan voor administratieve vereenvoudiging, de « *Small Business Act* », de hervormingen in de tegemoetkomingen voor werkgelegenheid, het wetenschappelijk onderzoek, de economische expansie of nog het Wetboek Ruimtelijke Ontwikkeling... Via al deze projecten worden de maatregelen uit het Marshall Plan 4.0 gestroomlijnd met het regeringsbeleid, met als prioritaire doelstelling de ondersteuning van de economische herontplooiing en de jobcreatie.

De Regering heeft zich tot doel gesteld, dit Plan nauwgezetter te hertalen naar prioritaire maatregelen voor de economische herontplooiing die de structuur moeten uittekenen voor een écht industrieel beleid dat gebaseerd is op innovatie en dat de op onze ervaring berustende principes inzake « zorgvuldig bestuur » overneemt.

In dat opzicht zijn de lessen die we uit de eerste twee plannen en hun thematische en globale evaluaties konden trekken, leerrijk. Zij wezen ons immers de weg naar betere oplossingen en nieuwe perspectieven in ons handelen voor de Waalse economie.

De denksporen die op het einde van de vorige legislatuur, bij het uitwerken van het *Marshall Plan 2022*, onder de aandacht werden gebracht, bewijzen ons hun nut. Door een innoverende werkwijze te hanteren en de voorkeur te geven aan een prospectieve en participerende aanpak, leverde het *Marshall Plan 2022* objectieven en strategieën op die bereikt moet worden binnen het bestek van één decennium. In dit richtplan wordt het relevante beleidskader vastgelegd om binnen deze legislatuur de objectieven en de operationele maatregelen uit te stippelen die de Regering van hoger belang acht.

Het Marshall Plan 4.0 bouwt verder op die verworvenheden en de sterke punten van het eerste Marshall Plan en het « 2.vert »-plan, evenals op de lange-termijnperspectieven die in Marshall Plan 2022 op de voorgrond traden.

Zo wordt het beleid versterkt dat sleutelt aan een kader voor de opstart van activiteiten en jobcreatie. De prioritaire aandacht voor vorming, onderzoek en tegeldemaking ervan wordt nog opgevijseld. Ook de inspanningen voor een mobiliserende inzet van het grondgebied voor een dynamischer economisch weefsel worden opgevoerd. Ten slotte wordt de energietransitie verder ondersteund.

Naast de bevestiging van deze reeds ingezette beleidskeuzes maakt het Marshall Plan 4.0 eveneens plaats voor nieuwe kansrijke beleidsoriëntaties, met name een sterkere toespitsing op de « digitale » dimensie. Deze nieuwe beleidsdimensie moet Wallonië een speerpuntpositie bezorgen in de vierde industriële revolutie die zich nu aan het voltrekken is, met de doorgedreven digitalisering van de handel en de productieprocessen in een fijnmazig globaal netwerk. De krijtlijnen van het Marshall Plan 4.0 werden duidelijk en ambitieus uitgetekend.

Dit is het streven :

- Menselijk kapitaal als troef. Via maatregelen die voor een sterkere band zorgen tussen vorming en onderwijs, samen uitgewerkt met de « Fédération Wallonie-Bruxelles ». Met name door de ontwikkeling van alternerende leerprogramma's.
- Ondersteuning van de industriële ontwikkeling. Met een anticiperende logica op technologisch vlak. In steeds nauwere samenwerking met de kmo's.
- Sterk inzetten op slimme gebiedsbestemmingen als drager van onze economische ontwikkeling.
- De energie-efficiëntie en -transitie ondersteunen. Met name door – steeds sterker – in te spelen op de voordelen van de circulaire economie.
- De digitale innovatie ondersteunen. Inslijten van de digitale reflex in de industriële en sociale praktijken.

Deze krijtlijnen vallen eveneens samen met de vastgelegde EFRO/ESF-beleidslijnen, waardoor hefboomeffecten tot stand kunnen komen (vorming van werknemers met name door een betere wisselwerking onderwijs/vorming, opname van jongeren op de arbeidsmarkt, financiële steun voor innovatie en onderzoek, ondersteuning van bedrijfsontwikkeling, gebiedsontwikkeling voor economische activiteit, ondersteuning van duurzame energieproductie en slimme gebiedsspecialisatie via competitiviteitspolen en inoverwegingname van, met name, de digitale dimensie).

In het kader van het Marshall Plan 4.0 beoogt de Waalse Regering eveneens om dààr hechtere banden te smeden tussen Wallonië en de « Fédération Wallonie-Bruxelles », waar doeltreffendheid en onderlinge winsten tot stand kunnen komen. Deze samenwerkingsverbanden worden prioritair overwogen in het kader van de noodzakelijke banden tussen het vormings- en het onderwijsbeleid. Doel is, om uitvoering te geven aan een gekruist beleid dat het institutionele keurslijf overstijgt en convergente oplossingen aanreikt die inspelen op de behoeften van de burgers. Ook rechtstreeks met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt naar samenwerkingen gezocht, met name in het kader van projectoproepen voor de competitiviteitspolen. Ten slotte dienen ook relevante samenwerkingsverbanden met de Duitstalige Gemeenschap overwogen te worden.

De totale financiering van dit Marshall Plan 4.0 bedraagt meer dan 2,4 miljard euro. Daar komen nog 468 miljard euro bij aan nieuwe alternatieve financieringen. Verder dient aangestipt, dat er onder deze legislatuur voor 841 miljoen euro aan alternatieve financieringsprojecten uit het Marshall Plan « 2.vert » invulling zullen krijgen.

Steeds is de Marshall dynamiek doordrongen geweest van de beginselen inzake zorgvuldig bestuur. De Regering wil deze instrumenten onverkort verder ontwikkelen. Zij maken een nauwkeurige, strenge en objectieve sturing mogelijk dankzij onafhankelijke assessments die als onderdeel levensnoodzakelijk zijn om een ambitieus project in goede banen te leiden.

Daarom stelt de Waalse Regering als beleidsintenties :

- Een verdere objectivering van de te maken keuzes door de inzet van onafhankelijke jury's en het gebruik van objectief onderzoek.
- Een performante en permanente sturing van het plan garanderen, met name via coördinatie door de bijzondere gemachtigde.
- Een kwartaalopvolging inzake de voortgang van het Marshall Plan.
- Sturing per gesteld doel en dus via uitvoerings- en resultaatindicatoren, in nauwe samenwerking met het Waals Statistiek Agentschap IWEPS.
- Periodieke en globale assessments onder de hoede van IWEPS laten uitvoeren door onafhankelijke deskundigen i.s.m. de sociale partners met als achterliggende logica de continue verbetering van de maatregelenpakketten, ook met het oog op de beoordeling van de geleverde inspanning en de mogelijke verruiming.
- Een specifieke budgetaire beheersregeling uitwerken om de middelen uitgetrokken voor het Marshall Plan soepel en dynamisch te beheren met vlottere begrotingsaanpassingen in functie van de uitvoering van de beleidsacties.

Marshall Plan 4.0 laat dus de, verder doorwerkende, structurerende maatregelen die hun deugdelijkheid reeds bewezen hebben en nieuwe initiatieven als antwoord op de uitdagingen van vandaag, die voor ons evenveel nieuwe kansen zijn, nauw op elkaar aansluiten.

Waals beleid voor Waalse burgers : dit Plan geeft vorm aan de consensus die onder de sociale partners is ontstaan na het gemeenschappelijk vaststellen van éénzelfde diagnose en gedeelde beleidsprincipes. De ijkpunten van deze tekst werden in nauwe samenwerking met hen uitgezet. Samen met de Regering zullen zij daar dan ook uitvoering aan geven.

Dit is voor Wallonië een nieuwe stap in zijn eigenheidsbevestiging, met een verregaande autonomie als beleidskader. Gemeenschappelijke waarden, gemeenschappelijke doelen en een gemeenschappelijk project zijn voor Wallonië de sleutel naar de volle verantwoordelijkheid en de uitbouw van een toekomst waar iedere Waalse burger naar kan, mag en moet streven.

BELEIDSAS I : Menselijk kapitaal als troef

I.1. Een boost voor alternerend leren als vector voor de toetreding tot, of voor een terugkeer naar de arbeidsmarkt

Wallonië moet het potentieel vervat in het alternerend leren beter benutten. Met deze leermethode kan immers beter worden ingegaan zowel op de behoeften aan competenties in de bedrijven, waardoor ze competitiever worden, als op de specifieke kenmerken van meerdere doelgroepen die vandaag op zoek zijn naar kwalificaties (lerenden, werkzoekenden, werknemers...). Alternerend leren moet de erkenning krijgen als maatstaf voor een kwaliteitsvolle inschakeling in de beroepswereld. Daarvoor moet er wel, in samenwerking met de « Fédération Wallonie-Bruxelles », een overkoepelende dynamiek tot stand komen die de voornaamste hinderpalen voor de ontwikkeling van deze opleidingsvorm uit de weg ruimt.

Deze maatregel behelst volgende acties :

I.1.1. Meer stageplaatsen in bedrijven en een vlotter beheer ervan

Om het alternerend leren uit te breiden, zijn er in de bedrijven meer stageplaatsen nodig. Daarvoor moeten, onder meer, de sectorovereenkomsten als basis dienen. Om dit doel te bereiken, moeten de vraag naar en het aanbod aan stageplaatsen beter op elkaar worden afgestemd. Met de hier voorgestelde actie wordt gestreefd naar de ontwikkeling van één enkel interactief platform, gestuurd door het « Office Francophone de la Formation en Alternance » (OFFA). Daar kunnen de werkgever en de stagiair of de lerende vraag en aanbod checken.

I.1.2. Een ééngemaakt statuut voor alternerende leerlingen en een ééngemaakte begeleidingsregeling in de bedrijven

Met deze actie wordt gestreefd naar een attractiever, kwaliteitsvoller en minder concurrentieel model voor zowel de lerende als de werkgever. Volgende acties moeten worden ondernomen :

- o Een nieuwe configuratie voor de incentives voor alternerende opleidingen
- o Ééngemaakte begeleidingsnormen met een sterkere opvolging van de opleidingen

I.1.3. Meer erkenning voor de opgedane professionele kennis en know-how afkomstig van buiten de klassieke opleidingen en onderwijsrichtingen

Met deze actie wordt gestreefd naar een ruimer aanbod aan beroepen waarvoor de vaardigheden bekrachtigd worden door het Consortium¹, hoofdzakelijk door :

- een lijst van te bekrachtigen vaardigheden op te stellen, gericht op de toekomstberoepen ;
- de dienovereenkomstige proeven op te stellen ;
- de ad hoc bekrachtigingscentra te erkennen.

I.1.4. Ontwikkeling van de pilootprojecten voor een veralgemeende uitreiking van certificeringen met éénzelfde waarde als die uit het onderwijs

In overleg met het onderwijs wordt ernaar gestreefd om de verstrekkers van alternerende opleidingen de mogelijkheid te bieden tot het uitreiken van kwalificeringen naast hun eigen certificeringen. Tweede doel is eveneens, de jongeren uit de alternerende opleidingen de mogelijkheid te bieden een equivalent studiegetuigschrift en/of een equivalent studiegetuigschrift hoger onderwijs te behalen.

I.1.5. Een kwaliteitsboost voor de opleidingen en begeleidingen in de centra voor alternerende opleidingen

¹ Het Consortium voor de validering van de competenties is een regeling waarbij alle publieke instellingen betrokken worden die zich met de voortgezette beroepsopleidingen bezighouden (Bruxelles-Formation – Cocof, Enseignement de promotion sociale -FWB, Le Forem, IFAPME, Service de Formation des Petites et moyennes entreprises – Cocof). Beoogd wordt de erkenning van de beroepsvaardigheden van de burgers na de leerplicht van achttien jaar.

Voor deze actie is met name de hervorming van de algemene vakken vereist met het oog op een aantrekkelijkere en competitievere inhoud.

I.1.6. Een sterkere band tussen het opleidingsaanbod en de toekomstberoepen

Een kadaster van de toekomstgerichte beroepen moet worden samengesteld. Dit gebeurt in samenspraak met de per subregio afgebakende vormingsgroepen². Als grondslag dient het opleidingsaanbod, aangepast aan de sectoren en bedrijven.

I.1.7. Ontwikkeling van het alternerend leren als leer methode in het hoger onderwijs

De evaluatienota, opgemaakt voor de pilootprojecten van de laatste vier schooljaren, toont de hoge tevredenheid bij de verschillende actoren (hogescholen, studenten en partnerbedrijven) en de belangstelling voor de pedagogische meerwaarde aan. Deze actie streeft ernaar, de alternerende leerprojecten uit het hoger onderwijs, met inbegrip van de pilootprojecten uitgevoerd samen met het « IFAPME³ », te verruimen en te bestendigen. Daarvoor moeten hoofdzakelijk de terzake geldende regelgevende teksten gewijzigd worden.

I.2. Levenslange oriëntatie-ontwikkeling voor lerenden

Voor de opbouw van een loopbaantraject is o.a. een goed inzicht in de arbeidsmarkt en in de leermogelijkheden nodig. Ook vandaag ondervinden talrijke burgers, ondanks de verscheidenheid en veelheid aan actoren en initiatieven die een inkijk bieden in de wereld van de beroepen, nog moeite om het juiste leertraject te kiezen.

Deze maatregel, samen uitgevoerd met de « Fédération Wallonie-Bruxelles », moet elke doelgroep aanspreken (leerlingen, studenten en werknemers, of ze al dan niet werk hebben...) en er mede voor zorgen dat de levenslange oriëntatiereflex in elk van hen ingesleten wordt. Enkel op die manier behoudt eenieder de controle over zijn eigen loopbaantraject, waarbij een opleidings- of onderwijstdynamiek aangekweekt wordt die in overeenstemming is met de behoeften van de ondernemingen en de persoonlijke aspiraties. Er gaat geheel in het bijzonder aandacht uit naar de acties in verband met de toekomstgerichte beroepen en de dragende sectoren.

Deze aanpak biedt de mensen die beroepsmatig met leren, onderwijs en oriëntatiekeuzes bezig zijn, de mogelijkheid om kwaliteitsvolle informatie en middelen te verwerven voor de uitoefening van hun opdrachten.

I.2.1. Organisatie van een informatie-, sensibiliserings- en oriëntatiedienst

Voor nuttige en kwaliteitsvolle informatie is er een instrument nodig dat de informatie kan samenvatten, onderzoeken, ze in functie van de doelgroep in een model kan gieten en ze snel via de geijkte vectoren kan verspreiden. Doel is dus de oprichting van een enige dienst die actief is op het vlak van het "levenslang oriënteren". Het vizier wordt gericht op een autonome dienst die gestructureerd zou zijn op de drie "Cités des Métiers" (die de ervaring en de regelingen bundelen van volgende actoren: « Carrefour Emploi Formation Orientation » (CEFO), « Centre Psycho-Médico-Social (CPMS) » en een multipartner-netwerk). Deze partners zijn op de bedrijfswereld gericht en moeten ondersteuning verlenen aan de verschillende actoren uit de sector en onmiddellijk bereikbaar zijn voor de doelgroepen (lerenden, ouders enz.). Deze dienst wordt ondersteund door :

- de dynamiek uitgaande van de vormingsregio's « Enseignement qualifiant/Formation/Emploi » (EFE) ;
- een panel van instrumenten en methodologieën gericht op doelgroepen ;
- een multidisciplinair team ;
- partnerschappen met de operatoren (verenigingen) gespecialiseerd in beroepsoriëntatie, met de beroepssectoren en de bedrijfswereld.

² « EFE » genoemd. Deze afkorting staat voor « Enseignement qualifiant - Formation - Emploi ».

³ Het « Institut wallon de Formation en Alternance et des indépendants et Petites et Moyennes Entreprises ».

De verdere ontwikkeling van deze dienst berust op een kenniscentrum dat de pedagogische instrumenten voor de bijstand bij de beroepsoriëntatie en de ontdekking van eenieders vaardigheden zal bundelen en verwerken. Zijn oprichting gebeurt met en voor de actoren van de oriëntatiekeuze, in samenwerking met de instellingen die contact houden met de doelgroepen, en met de ondersteuning van universitaire deskundigen.

Ter aanvulling van de ontwikkeling en in afwachting van de activering van deze dienst moet de aandacht uitgaan naar:

- Het publiek dat gesensibiliseerd moet worden voor het belang van de oriëntatie, verruimen en diversifiëren
- Het dienstenaanbod van de "Cités des Métiers" toegankelijker en dus decentraal maken
Elke « Cité des Métiers » moet dus een netwerk van partners krijgen, wat o.a. het werk moet zijn van de instellingen die onder de bevoegdheid van Wallonië en de « Fédération Wallonie-Bruxelles » vallen en die de « oriëntatie » als taak hebben.
- Een informatie- en sensibiliseringsstrategie ontwikkelen
Deze strategie (pers, websites, enz.) wordt dan aangevuld met sensibiliseringscampagnes rondom het thema « toekomstgerichte beroepen ».

I.2.2. De actie « Découvertes métier » (Ontdek je beroep) sterker in de verf zetten

De wervende campagnes « Découvertes métier » geven het doelpubliek, ongeacht de leeftijd, op basis van concrete informatie en de praktijk, de gelegenheid een basisopleiding te volgen. Daarvoor kan een beroep uitgeprobeerd worden in een vormingscentrum of in een bedrijf. Deze actie strekt ertoe, deze levenslange oriëntatieregeling bij te sturen met meer aandacht voor de toekomstgerichte beroepen, met name in de duurzamebouwsector en in de sectoren die verband houden met de competitiviteitspolen en de digitale beroepen.

I.3. Een geactualiseerde uitrusting voor de vormingscentra

Om de operatoren in de oriëntatie, de vorming en de inschakeling in het beroepscircuit in staat te stellen een kwaliteitsvol dienstenpakket aan te bieden dat overeenstemt met de vaardigheden die bedrijven verwachten, moet de uitrusting aangepast en vernieuwd worden, zodat er op de technische en technologische evolutie ingegaan en geanticipeerd kan worden. Door deze inhaalbeweging kan de digitale dimensie eveneens in de pedagogische aanpak geïmplementeerd worden.

I.4. Het « talenplan » verder ontwikkelen

Wie één of meerdere vreemde talen aanleert, scherpt zijn vaardighedenprofiel sterk aan. Daar de bestaande talenplannen hun deugdelijkheid hebben bewezen, moeten ze, in samenwerking met de « Fédération Wallonie-Bruxelles » worden verdergezet en nog doeltreffender worden gemaakt in functie van de doelpublieken.

I.4.1. Talenbeurzenformules optimaliseren en rationaliseren

Doel is, de beursformules die nu aan de verschillende doelgroepen aangeboden worden grondig te herzien met het oog op een betere leesbaarheid ervan voor de gebruikers en op meer doeltreffendheid als hefboom voor de inschakeling in het beroepscircuit.

Volgende acties moeten worden ondernomen :

- Talenbeurzenformules optimaliseren voor de laatstejaars uit het secundair onderwijs
 - Werkingsregels herzien (bedrag, aantal, aard, en zelfs bestemmingen).
- De beursformules optimaliseren voor alternerend lerenden en werkzoekenden

- De nadruk leggen op de personalisering van het leertraject, in nauw verband met het taalkennispeil, de doelen en het beroepsproject van de persoon

Dit gepersonaliseerd leertraject voor de lerenden en de werkzoekenden vloeit voort uit een aangepaste oriëntatie, een doeltreffende taalvoorbereiding en een begeleiding bij het vinden van een beroepsstage.

- De voorkeur geven aan taalbadformules in een professionele context, zodat de verworven taalkennis die benut kan worden in het opleidingstraject en/of in de inschakeling in het beroepsircuit, in praktische kennis kan worden omgezet
- Talenbeurzenformules optimaliseren voor de studenten uit het hoger onderwijs
 - De taalbadformules in bedrijven in de zgn opkomende BRIC-landen (Brazilië, Rusland, Indië, China) herzien om een betere oriëntatie te bereiken naar beroepsstage met uitzicht op echte kansen op werk in de opkomende sectoren en de toekomstgerichte beroepen, digitale technologieën inbegrepen.

I.4.2. Het afstandsonderwijs voor het aanleren van een taal ondersteunen via o.a. het platform « Wallangues »

Het « Wallangues »-platform bereikt een hoog aantal gebruikers. Dat het in termen van bezoekersaantallen een succesformule is, hoeft geen betoog. Nu moet werk worden gemaakt van een kwaliteitsvolle aanpak gericht op een gevarieerd publiek zodat een maximaal aantal personen hun kennis in vier aangeboden talen kunnen opstarten, aanvullen of optimaliseren en de regelmaat, de getrouwheid en de volhouding bij elke stap van deze zelfstudiemethode kunnen resulteren in het boeken van een doeltreffende vooruitgang.

Daartoe zullen volgende acties worden ondernomen :

- Een nieuwe overheidsopdracht opstarten in 2015, op grond van een bijzonder bestek waarin rekening wordt gehouden met de nieuwe aandachtspunten, goedgekeurd door de Waalse Regering
- De kwalitatieve ontwikkeling van de aangeboden aanpak onderstrepen, met focus op de interactiviteit, de coaching en de pedagogische opvolging om opgaves te voorkomen
- In de lesseninhoud van elk taalpakket een beroepsoriëntatie verweven die verband houdt met de toekomstgerichte beroepen en de economische sectoren die vragende partij zijn
- Sterker inzetten op het lessenpakket « Frans als vreemde taal » om dit instrument pedagogisch beter aan te passen aan laaggekwalificeerde doelgroepen
- Overleg plegen met het onderwijs voor sociale promotie voor de benutting van de aangeleerde vaardigheden van de lerenden

I.4.3. Het competentiepeil voor vreemde talen opkrikken door het aanbieden van « taalchèques » aan werknemers

Volgende acties moeten worden ondernomen :

- Deze regeling hervormen door meer rekening te houden met de talen die gesproken worden in de aangrenzende regio's en landen of die nuttig zijn voor de internationalisering van de bedrijven en de internationale mobiliteit van Waalse werknemers
- Betere reclame voor deze regeling maken bij de werkgevers

I.4.4. Jonge Walen opleiden voor internationaal georiënteerde beroepen, in samenwerking met op het buitenland gerichte Waalse bedrijven

Deze maatregel beoogt het bestendigen en versterken van de regelingen van het programma Explort⁴

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- De buitenlandse vormings- en stageprogramma's voor studenten bestendigen
- De buitenlandse vormings- en stageprogramma's voor werkzoekenden bestendigen
- De voorwaarden creëren om de bedrijven toe te laten een voldoende aantal stageplaatsen aan te bieden aan de studenten/werkzoekenden

I.5. Een betere toegang tot het hoger onderwijs en de levenslange vorming

Via de uitvoering van een samenwerkingsakkoord tussen Wallonië en de « Fédération Wallonie-Bruxelles » dienen collectieve structuren voor het hoger onderwijs, toegespitst op voortgezette opleidingen en levenslang leren, opgericht en ontwikkeld te worden.

Deze structuren stellen dan kwaliteitsvolle infrastructuren en uitrustingen ter beschikking van alle instellingen voor hoger onderwijs en van verstrekkers van beroepsopleidingen met het oog op de ontwikkeling van een aanbod aan opleidingen en hoger onderwijs in een plaatselijk kader om in te gaan op plaatselijke noden.

Doelpubliek zijn de studenten van het hoger universitair, het hoger niet-universitair en het sociale promotie-onderwijs, de lesgevers en vormers in het kader van hun voortgezette opleiding, de actieve werknemers of nog de werkzoekenden en de lerenden uit de IFAPME-sector.

Deze structuren moeten ook een doeltreffender antwoord bieden op de sociaal-economische behoeften via een eengemaakt opleidingsaanbod, meer bepaald door te steunen op het netwerk van de competentiecentra verbonden aan de toekomstgerichte beroepen waarvan de lijst door FOREM wordt vastgesteld.

I.6. Mensen sensibiliseren voor ondernemerschap

Deze maatregel beoogt de invoering van een kader voor de creatie en ontwikkeling van activiteiten door alle ondersteunende en begeleidende regelingen voor jobcreatie en het creëren van een eigen job te activeren.

De acties die gevoerd worden in het kader van de stimulering van innovatie en ondernemerschap (via een programma 2015-2020 voor ondernemende jonge generaties) moeten gecoördineerd en gelabeld worden. Doel is met name :

- Het opvoeden in ondernemerschap ondersteunen : openstaan voor ondernemerschap in de opleidingen van toekomstige leraars, opname van een cursus ondernemerschap in de cursussen van de studenten hoger onderwijs en universiteit, versterkte samenwerking tussen scholen en bedrijven...
- Investeren in de aankomende ondernemers door initiatieven zoals « ondernemersscholen » om concrete roepingen te doen ontluiken of door de goedkeuring van een statuut « student-ondernemer »
- Sterker aanzetten tot actie inzake ondernemerschap door de ontwikkeling van incubatoren voor studenten en beter communiceren over succesverhalen
- Gecoördineerde ondersteuningsacties steunen en opstarten voor met name onderneemsters

⁴ « Explort » is een stage- en opleidingenprogramma voor internationale handel dat tot stand kwam in het kader van een samenwerkingsverband met het kenniscentrum FOREM Formation Management en AWEX. De stages vinden plaats in opdracht van Waalse ondernemingen die in aanmerking komen voor concrete steun om buitenlandse markten aan te boren en een internationale ontwikkeling te volgen.

In het kader van de uitvoering van deze doelstellingen worden de samenwerkingen tussen alle actoren uit de sector sensibilisering voor het ondernemerschap en de begeleiding van activiteitencreatie opgestart en/of aangemoedigd.

BELEIDSAS II :
De industriële ontwikkeling ondersteunen door een innovatie- en groeibeleid voor bedrijven

II.1. Innovatie

II.1.1. De onderzoeksstrategie hernieuwen

Via een proces voor slimme specialisatie wordt ernaar gestreefd, de ontwikkeling en de competitiviteit van de gewestelijke economie aan te zwengelen door het laten opborrelen van nieuwe bronnen van groei die verband houden met innovatie, gefocust op de kmo's.

Het opbouwproces van deze slimme specialisatiestrategie verloopt dynamisch en wordt verder uitgediept door nieuwe initiatieven en/of het coherent maken van bestaande initiatieven zoals ze uitgevouwd worden in de gewestelijke beleidsverklaring en op grond van het tot op heden gevoerd beleid.

Het doel bestaat erin, zowel de instrumenten als de werkingswijze van alle actoren uit het gewestelijk ecosysteem dat de innovatie is, verder te laten evolueren door de samenwerking en de interactie tussen deze actoren nieuwe dynamische impulsen te geven.

De uitvoering van het nieuwe decreet inzake onderzoek en de wil om de financieringsmethodes te vereenvoudigen maken deel uit van deze globale visie, waarbij de gezamenlijke voorzieningen beter op elkaar aangesloten moeten worden. De rollen van alle actoren worden herzien/herijkt zodat elke actor, ongeacht de oorsprong van de financieringen en de eigen doelstellingen, zijn plaats vindt in een globaal « landschap ».

Daartoe zullen volgende acties worden ondernomen :

- Het wetenschappelijk onderzoeksdecreet herzien
- De modellen voor projecten en projectoproepen herorganiseren
- De administratieve procedures vereenvoudigen
- Deze procedures inbedden in het globaal project van de portaalwebsite voor de bedrijven

II.1.2. Een nieuwe strategie voor de competitiviteitspolen uitwerken, op basis van slimme specialisaties

Het competitiviteitspolenbeleid zal als grondslag dienen voor de globale consolidering van het gewestelijk beleid voor duurzame industriële innovatie, en als bijdrage voor de doelstellingen van Europa inzake herindustrialisering en innovatie.

Dit beleid, dat de peiler wordt waarop een sterkere concurrentiekracht van de ondernemingen wordt gebouwd, zal als hefboom fungeren voor de productiviteit van de factoren (investeringen, R&D, innovatie en creativiteit, ITC, internationalisering, competenties) en zal deze ondernemingen flankeren in hun transitie naar een nóg doelmatiger model dat de verhouding concurrentiekracht/kostprijs steviger maakt (minder energiebestedingen, proces-efficiency, hergebruik en recyclage...) en ze helpt bij het dragen van de kostprijs van de transitie.

Het competitiviteitspolenbeleid, « revisited », zal steunen op de aanbevelingen die in het kader van het Marshall Plan « 2.vert » geformuleerd werden bij de thematische evaluatie van dit deelbeleid, op de aanbevelingen van de internationale jury en de gewestelijke beleidsverklaring.

Volgende doelstellingen worden beoogd :

- de implementatie van, al dan niet technologische, innoverende trendbreukprojecten ;

- een verruimende industriële valorisering, de commercialisering en de band met de markten met het oog op een hogere toegevoegde waarde en meer werkgelegenheid;
- de verhoogde deelname van kmo's aan projectoproepen ;
- de internationalisering van de actoren en van de projecten van de competitiviteitspolen ;
- de ontwikkeling van structurerende samenwerkingsprojecten naar het model dat ontwikkeld werd voor de projecten « Protontherapie » en « Reverse Metallurgy⁵ » ;
- de opname, in de projecten, van dimensies uit de circulaire economie (NEXT-programma, het project Verdir,...), uit de Informatie- en Communicatietechnologieën (Big Data⁶,...) en uit de duurzame ontwikkeling (Clusters,...) ;
- de ontwikkeling van competenties die de innovaties, gedragen door de competitiviteitspolen, kunnen opstarten en uitvoeren.

In dat verband worden met name volgende acties uitgevoerd :

- o De internationale projecten van samenwerkingen tussen bedrijven onderling en bedrijven en universiteiten intensiveren

Deze projecten dienen ter ondersteuning van het activiteitsgebied bedrijven/universiteiten en vinden hun grondslag in gemeenschappelijke vraagstukken.

- o Een krachtiger aansluiting op de Europese programma's en een sterkere implicatie van de competitiviteitspolen in de Europese netwerken
- o Een sterkere samenwerking tussen de competitiviteitspolen en de operatoren die actief zijn op het vlak van de economische en technologische animatie

Die nauwere samenwerking is er met name op gericht de link te leggen tussen de projecten uit onderzoek en de vraag/de noden van de bedrijven.

- o Het gebruik van de generische sleuteltechnologieën aanmoedigen

KET⁷ - zie plan Horizon 2020 – somt de zes meest belovende generische sleuteltechnologieën op : nanotechnologieën, micro-electronica, biotechnologie, fotonica, geavanceerde materialen, geavanceerde productie/fabricatiesystemen.

- o Samenwerkend optreden met de Brusselse competitiviteitspolen (complementariteit en exploitatie van afzetmarkten)

Naar deze samenwerkingen wordt gezocht binnen de financieringen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de ondersteuning van de projecten.

- o Het opleidingsaanbod van de competentiecentra aanpassen die in het verlengde liggen van de vakgebieden van de competitiviteitspolen of de nieuwe overkoepelende assen

⁵ Het project « Reverse Metallurgy » heeft betrekking op de technologische innovatie in de sector van de recyclage en de valorisering van metalen. Beoogd wordt een maximale doeltreffendheid en know-how in elke stap van het recyclageproces voor metalen in een logica van circulaire economie en duurzame ontwikkeling.

⁶ Onder Big Data wordt verstaan :

- het enorme volume aan gegevens dat dagelijks toeneemt en steeds beter toegankelijk is, voortvloeiend uit de verschillende bronnen zoals e-commerce, sociale netwerken, on-line registraties...
- het nieuwe paradigma van gegevensbehandeling dat ontwikkeld moet worden om die gegevens in te zamelen, op te slaan, te onderzoeken, te delen en te analyseren om nieuwe informatie te genereren inzake van hulp bij het maken van beleid. Dat nieuwe paradigma bezit een sterk groeipotentieel.

⁷ De Europese Commissie wees zes sleuteltechnologieën aan : micro-nanoelektronica, geavanceerde materialen, nanotechnologieën, biotechnologieën, fotonica en geavanceerde productiesystemen die als belangrijke bron voor groei en werkgelegenheid in Europa worden beschouwd. Het bevorderen van de investeringen in de Key Enabling Technologies (KET) is overigens één van de drie prioriteiten van het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020, opgestart door de Europese Unie.

II.1.3. De industriële valorisering van de projecten, ontwikkeld door de competitiviteitspolen, ondersteunen

Doel is de financiering van uitrustingen, infrastructuren en ontwikkelingsfasen van de producten van ondernemingen, spin-offs of andere uit projecten van de competitiviteitspolen of van de investeringsfondsen, gespecialiseerd in de activiteitsgebieden van die polen.

Op die wijze wordt wat na de competitiviteitspolen komt (via de SOFIPOLE of enig ander instrument) gedekt en wordt geparticipeerd aan de industrialisering en aan het op de markt brengen van producten uit onderzoek.

Er wordt eveneens voorzien in de financiering van digitale projecten (Big Data...), die wordt beschouwd als een overkoepelende (want innoveringsondersteunende) as van het competitiviteitspolenbeleid. Aldus wordt de ondersteuning – eventueel via gespecialiseerde investeringsfondsen – van collectieve projecten en ondernemingen die deel uitmaken van het digitaal plan voor Wallonië een prioriteit.

Er zullen dus nieuwe middelen worden ingezet, in samenwerking desgevallend met privé-partners, om de financiering te waarborgen van de industriële benutting van innovaties die uit de competitiviteitspolen en partner-bedrijven naar voren treden.

Doel is de bevordering van de eindontwikkeling, in Wallonië, van de industriële productie-activiteiten die verband houden met de afgeronde onderzoeksprojecten en waarvan het risico gedeeltelijk door Wallonië gedekt wordt met incentives voor wetenschappelijk onderzoek.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- o De financiële instrumenten meer beleidsruimte geven (SOFIPOLE, fonds SPIN-OFF, SOFINEX,...)
- o Het investeringsbeleid in bepaalde gespecialiseerde fondsen van Private Equity⁸ verruimen
- o Voldoen aan de hoge financieringsbehoeften van bepaalde projecten uit de competitiviteitspolen
- o Steun verlenen voor de voorbereiding van beursgangoperaties of intekenoperaties
- o De voortrekkersrol van grote bedrijven in het herindustrialiseringsproces ontwikkelen

II.2. Groei

Het weefsel van Waalse bedrijven wordt gekenmerkt door een kleinere gemiddelde grootte van de kmo's en een lager aantal « mid size »-ondernemingen dan wat op economisch vlak vergelijkingsgewijs gangbaar is in de meest performante regio's.

Doel is dus :

- het groeipotentieel van de Waalse bedrijven versterken ;
- ervoor zorgen dat er vanuit het Waalse economische weefsel nieuwe topspelers ontstaan; in het bijzonder ervoor zorgen dat er meer "mid size"-ondernemingen opkomen die eenzelfde soort aanzuigefect op de economie sorteren als grote ondernemingen.

De vectoren voor de groei van de ondernemingen zijn :

- de innovatie ;
- de internationalisering ;
- de steun bij investeringen en de toegang tot financieringen ;
- de begeleiding in de verschillende ontwikkelingsfasen.

⁸ Fonds Private Equity : fondsen gespecialiseerd in de investering in niet-beursgenoteerde bedrijven die langetermijnprestaties vooropstellen met een hoger rendement dan de financiële markten.

II.2.1. De innovatie van de ondernemingen ondersteunen

Naast de dynamiek van de competitiviteitspolen zijn voor de steun bij de groei van ondernemingen door innovatie meerdere acties nodig :

- De innovatie in procédés en organisatie ondersteunen
Het operationeel prestatievermogen in productie en distributie moet ondersteund worden, met als doel een sterkere concurrentiekracht en een hogere door het bedrijf toegevoegde waarde.
Dit houdt met name in dat er een beheer van human resources tot stand komt dat in verhouding staat tot de standplaats en tot zowel bedrijfsinterne als – externe actoren.
- De ontwikkeling van een creativiteitscultuur verderzetten en verruimen
Acties die verband houden met de creatieve industrie (design,...) worden ontwikkeld met bijzondere aandacht voor het aspect van de integratie van creativiteit in de industriële sector en het opstarten van start-ups.
- De financiering van (niet-)technologische innovatie verzorgen
Er wordt een beroep gedaan op privé-investeerders door de lancering van het platform Euroquity. Zo kunnen zij er beter toe aangezet worden in innoverende bedrijven te investeren.
- De financiering van spin-outs en start-ups waarborgen
- Een sterkere toegang van innoverende ondernemingen tot het netwerk van de « incubatoren » waarborgen
Die toegang tot het netwerk van de « incubatoren » geeft bedrijven die Wallonië als innoverend in dragende sectoren waarmerkt, de gelegenheid om een « idee » tot « product » uit te werken waarbij in elk stadium, op het vlak van design en eigendom inbegrepen, de toegang gewaarborgd wordt tot speerpuntcompetenties.

II.2.2. De internationalisering van de ondernemingen ondersteunen

De acties beogen het volgende :

- Vereenvoudiging van elke regelgeving inzake internationalisering en uitvoer
De vereenvoudiging wordt doorgevoerd met het oog op het aanbieden van een portefeuille aan bijstandmaatregelen die volledig beantwoorden aan de noden van de ondernemingen, met een hogere leesbaarheid en een vlottere activering.
- De uitvoergebonden activiteiten financieren via de uitvoering van gepaste mechanismen
- Steun verlenen voor nieuwe vestigingen en « prefinancieringsmodellen » voor uitvoerverrichtingen

II.2.3. De groei van de ondernemingen financieren

In het kader van deze maatregel worden volgende acties ondernomen :

- Bijstand voor investeringen hervormen

De hervorming beoogt een verhoogde steun aan de actiefste ondernemingen op het vlak van werkgelegenheidscreatie, innovatie en uitvoer in de meest dragende sectoren, met name i.v.m. de competitiviteitspolen.
- Alle andere steunregelingen vereenvoudigen

De vereenvoudiging wordt doorgevoerd met het oog op het aanbieden van een portefeuille aan bijstandmaatregelen die aan de noden van de bedrijven voldoen. Deze portefeuilles krijgen meer leesbaarheid en zijn vlotter activeerbaar.

Deze vereenvoudigingen worden samen ingevoerd met een « virtueel eenheidsloket » waar elke bijstandsaanvraag moet worden ingediend. Daardoor zullen de ondernemers elke contactopname met de Waalse overheid kunnen opvolgen. Daardoor kan de overheid eveneens haar instrumentarium afstellen op de gezamenlijke informatie die nodig is voor een degelijk bedrijfsbegeleidingsbeleid.
- De toegang tot de overheidsopdrachten en grote bedrijven vlotter maken
 - De certificeringsmaatregelen voor onderaannemers uit de competitiviteitspool SKYWIN uitbreiden naar andere sectoren
Dankzij deze maatregel kunnen ondernemingen hoge certificeringsniveaus ontwikkelen en opgenomen worden in productieketens met een hoge toegevoegde waarde.
 - Voor kmo's opengestelde bestekken uitwerken en bijzondere aandacht verlenen aan de betaaltermijnen, vooral voor relaties tussen ondernemingen en overheden
 - De ondernemingen begeleiden die deel willen nemen aan overheidsopdrachten
- Financiële producten aanbieden die ingaan op de noden van de bedrijven

Die producten, met inbegrip van nog beter geïntegreerde werkingsregels voor de activering van de garantie, maken een flankering van de ondernemers mogelijk in de financiering van met name hun productiemiddelen.
- Lokale afzetmarkten ontwikkelen

De projecten voor korte circuits en circulaire economie, ongeacht de schaal, die deel uitmaken van ofwel distributieprocessen of industriële verwerkingsketens, worden ondersteund om een herlokalisering van activiteiten of basisproductie mogelijk te maken. De verschillende operatoren uit de economische animatie handelen in het kader van hun opdrachten om het ontstaan van dergelijke productketens te ondersteunen.
- Ruimere regelingen voorzien voor de ondersteuning van ondernemingsoverdrachten

Zaak is, de groei te ondersteunen door externe overnames en de financiering van ondernemingsoverdrachten. Ondernemingsoverdrachten zijn een zaak van hoog belang voor de economie. Er werd immers aangetoond dat de overlevingskansen van een overgedragen onderneming aanzienlijk hoger liggen dan die van een onderneming die minder dan 5 jaar geleden opgericht werd.

Daarom moet er onverminderd voor gezorgd worden dat elk bedrijf dat een overdracht zou kunnen meemaken, die overdracht in de best mogelijke voorwaarden ondergaat.

Bedrijfsovernames zijn eveneens een middel om een spoedige (externe) groei van onze kmo's te verzekeren. In dat opzicht wordt geheel in het bijzonder gelet op de overdracht van landbouwbedrijven, rekening houdend met de evolutie van het aantal bedrijven, de leeftijd van de bedrijfshoofden en de prijsverhogingen waaraan landbouwgronden onderhevig zijn.

Er wordt eveneens steun verleend aan bedrijfsovernames door werknemers via de oprichting van specifieke krediet- en garantie-instrumenten.

II.2.4 De ontwikkeling van ondernemingen begeleiden

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- Ruimere bevoegdheden verwerven inzake zorgvuldig bestuur en management
Er wordt geheel in het bijzonder ingezet op ondernemingen die sterkere bedrijfsleidingstructuren en een doorgedreven professionalisering van hun verschillende raden (met name van bestuur) in hun doelstellingen opnemen. De financiering slaat op C...O-managementmaatregelen (interim CEO, CFO,...).
- Een netwerk van « groeiexperten » uitwerken
In nauw verband met de hervorming van bijstands- en tegemoetkomingsmaatregelen begeleiden deskundigen ondernemingen in een snellere evolutie naar een groeipad.
- Een netwerk van interim managers uitwerken
De interim-managers zullen de ondernemingen begeleiden om een tijdelijke situatie te beheren, waardoor ze deze ondernemingen zullen kunnen heroriënteren naar groei en bestendigheid.
- Een écht netwerk van onafhankelijke bestuurders ten voordele van de ondernemingen ontwikkelen
Het betreft hier de intensivering van een reeds bestaande maatregel.
- De strategie van economische en technologische animatie aanpassen met het oog op :
 - Het op het spoor komen van ondernemingen met een hoog groeipotentieel en het aanbieden van een specifieke begeleiding.
 - Specifieke begeleiding van de starters.
 - Modelleren van de opvolging van de nieuwe zelfstandigen en bedrijfsmanagers.
 - De inzet van beloftevolle structuren verhogen.

BELEIDSAS III :
Slimme gebiedsbestemmingen met de economische ontwikkeling als doel

III.1. Infrastructuren verder ontwikkelen voor de economische activiteit

Attractiviteit en competitiviteit van het grondgebied zijn troeven die Wallonië met grote zekerheid moet uitspelen. Om de voorwaarden voor een economische herontplooiing te creëren, moet het grondgebied daarom maximaal ingezet worden voor economische doelen en moet een grootschalig uitrustingsprogramma voor bedrijfsgronden uitgewerkt worden. Er dienen eveneens bedrijfsparken opgericht te worden in de nabijheid van de voornaamste verkeersassen, en daarnaast multimodale platforms die de overschakeling op het Europees waterwegennet mogelijk maken.

De bedrijfslocaties die nu de reconversiebeweging inzetten bezitten een hoog potentieel aan ruimtelijke en economische ontwikkeling. Hun volledige vernieuwing moet verdergezet worden om de markt gronden aan te bieden voor economische doeleinden.

III.1.1. Gemeenschappelijke acties ondernemen voor alle infrastructuren, met het oog op de economische activiteit

Om een permanente grondreserve aan te leggen voor de economische activiteit, worden volgende acties ondernomen :

- Het Plan SOWALFIN 2 (« Société wallonne de financement alternatif ») uitvoeren, eventueel na aanpassing
- Een nieuw ambitieus alternatief financieringsplan SOWALFIN 3 opstellen voor een netto-winst van 200 ha per jaar om aan de noden van de ondernemingen te voldoen
- De wetten inzake onteigening wegens openbaar nut rationaliseren en vereenvoudigen om tot snellere aankoop/onteigeningsprocedures te komen
- Een gewestelijk voorkeurecht invoeren voor natte gronden met een havenpotentieel om het grondbeheer van Wallonië op deze strategische gronden te verhogen
- De betrokkenheid van privé-partners bij de ontsluiting van gronden met een economische bestemming aanmoedigen

III.1.2. Bedrijfsgebieden als hefboom voor de economische ontplooiing

Om het aanbod op de vraag af te stemmen, moet er enerzijds nieuwe ruimte beschikbaar worden gemaakt voor de investeerders en moet er anderzijds een lifting gegeven worden aan verouderde bedrijfsgebieden. Bovendien moeten de infrastructuren die als bedrijfsterreinen ingezet zullen worden, op één lijn met de digitale industrie 4.0, hoogwaardig, ecoperformant en high connected⁹ zijn. Naast de integratie van de nieuwe ICT's moet er eveneens voor gezorgd worden dat de bedrijfsparken mee zijn met het concept « circulaire economie » en dat de bedrijven minder energie-afhankelijk worden.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- Een gewestelijk kadaster van de beschikbare terreinen ontwikkelen
Dat kadaster wordt gelinkt aan een dynamisch kaartdocument dat de projecten in kaart brengt, zodat behoefte aan en beschikbaarheid van gronden op elkaar afgestemd worden.
- Een specifieke begrotingsenvelop voorzien voor gronden met grote afmetingen (minstens 30 ha), gelegen in de nabijheid van de hoofdverkeersassen zoals

⁹ « High connected » infrastructuren zijn zeer krachtige uitrustingen wat de toegang tot internet en de netwerken betreft (optische vezels met een zeer hoog debiet).

snelwegen, havens en luchthavens, waar multimodale bewegingen mogelijk zijn

- o De openbare ruimte en de wegen in voormalige industriezones (« revamping¹⁰ ») van nieuwe kwaliteitsuitrustingen voorzien om ze aantrekkelijker te maken
- o Samen met de operatoren de onderbenutte ruimte in de bedrijfsparken in kaart brengen om hun economisch hergebruik mogelijk te maken
- o Bedrijfsparken « 4.0 » oprichten met integratie van de nieuwe ICT's

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- Het inbrengen voor onderling gebruik van uitrustingen in bedrijfsparken bevorderen

Deze onderlinge benutting (afvalwatersanering, energieproductie, warmterecuperatie, mobiliteit...) gebeurt van in het begin van de bedrijfszone (uitdenkfase, eerste grondinnemingen).

- Rekening houden met het concept « circulaire economie » reeds in de fase van uitwerking van de bedrijfsparken

Dit gebeurt met name via stedenbouwkundige en animatiehandvesten.

III.1.3. De autonome havens ondersteunen

Het doel van de ondersteuning aan de autonome havens is het stimuleren van de waterweggebonden economische activiteiten (droge en natte gronden) aanvullend met het programma voor de uitbaggering van de bevaarbare waterwegen. In dat verband treden de autonome havens als interface op om vormen van steun en tegemoetkomingen van de overheid in te zetten, nemen ze deel aan het ruimtelijk orderingsbeleid door projecten voor te leggen tot sanering van braaklanden of industriële kankerplekken met het oog op een uitbating als haven en zullen ze bijdragen tot de algemene mobiliteit door de invoering van logistieke centra en multi- en intermodale infrastructures. Volgende acties zullen ondernomen worden :

- o De optimalisering onderzoeken van het bodembeheer van de gronden die Wallonië opnieuw in beheer brengt voor de havens

Er wordt onderzocht of er een mechanisme kan worden opgezet voor een samenwerkingsverband met inoverwegingname van zakelijke rechten op de gronden die opnieuw in beheer genomen worden.

- o De inzet van vrachtpendelboten tussen de havens bevorderen
- o Onderzoeken of er mogelijkheden bestaan tot uitbreiding van de werkuren van de hydraulische kunstwerken (sluizen/lift/hellend vlak)

Deze actie wordt ondernomen in overeenstemming met de behoeften van de actoren van de binnenscheepvaart en het vrachtvervoer over binnenwateren.

III.1.4. De in reconversie verkerende bedrijfslocaties recyclen voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten

De verdere sanering en het verder herstel van de in reconversie verkerende bedrijfslocaties op strategische plaatsen kan een antwoord bieden op de doelstellingen inzake leefmilieubehoud, economische herontwikkeling en aantrekkelijkheid van het grondgebied van Wallonië.

Dit is eveneens een vorm van steunverlening aan de bouwsector en de leefmilieutechnieken en betekent een reële kans voor de ontwikkeling van nieuwe buurten of nieuwe steden. Het

¹⁰ « Revamping » is het opnieuw bedenken van een functionele uitrusting om een hogere productie en betrouwbaarheid en betere economische en ecologische prestaties te bereiken.

opnieuw op de markt brengen van deze gronden draagt bij tot een beperking van de stedelijke versnippering op landbouwgronden en verkleint de randstedelijke ontwikkeling.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- De procedures voor de erkenning van de locaties doeltreffender en sneller maken
Dit is een onderdeel van de reeds aangevatte herziening van het Waalse Wetboek Ruimtelijke Ontwikkeling (CoDT) met het oog op het verlenen van steun aan de bouwsector in zijn zoektocht naar snel te bebouwen gronden.
- Het decreet inzake bodembeheer hervormen, evenals de reglementaire bepalingen op afgegraven gronden
Deze actie strekt ertoe, de sanering van de in reconversie verkerende bedrijfslocaties te versnellen en te vereenvoudigen onverminderd de doelstellingen inzake volksgezondheid en bescherming van de werknemers.
- Nieuwe modaliteiten bepalen inzake overheidsoptreden en projectopbouw
Hier zijn snellere processen en een hogere impact van het overheidsoptreden onontbeerlijk.
- Een geïntegreerde aanpak "van bron tot monding" van de verontreinigde gronden in Wallonië tot stand brengen
Deze actie strekt ertoe, de effecten van de verontreinigingsverhelping bij aangetaste gronden over de gewestelijke economie te verspreiden.

III.1.5. De bereikbaarheid van de economische ontwikkelingspolen waarborgen : de « weg naar het werk » vrijhouden

Doel van deze maatregel is, de bereikbaarheid te waarborgen en te versterken van de gebieden waar economische activiteit en meerwaarde gecreëerd worden. Onder « weg » of « wegen naar het werk¹¹ » worden de verkeersassen verstaan, die leiden naar economische activiteitspolen, grootschalige toeristische projecten en dienstverleningen aan personen (zoals ziekenhuiszones). Deze verkeersassen worden gekenmerkt door druk verkeer met dagelijkse verkeers- en/of verkeersveiligheidsproblemen die de toegang tot de bestaande, zich uitbreidende of op te richten werkgelegenheidspolen bemoeilijken. Volgende actie wordt ondernomen :

- De lijst opmaken van de aan te leggen of uit te breiden verbindingswegen en prioriteit geven aan de beste voordeel/prijsverhouding in verhouding tot de bestaande of in ontwikkeling zijnde ontwikkelingspolen

III.1.6. Sterkere steun verlenen aan centra voor gedeeld werk en doorgangsgebouwen voor landbouwactiviteiten en logistieke activiteiten met een landbouwbestemming

Deze actie strekt ertoe, verdere steun te verlenen aan de oprichting van doorgangsgebouwen en centra voor gedeeld werk waar ambachtelijke of industriële verwerking plaatsvindt, met het oog op het doen ontluiken en duurzaam maken van privé-initiatieven, met bijzondere aandacht voor initiatieven van coöperatieven. Volgende acties zullen ondernomen worden :

- De inventaris opmaken van de vormen van steun die de overheid nu verleent
- Onderzoek doen naar de uitvoering van de oproep « Doorgangsgebouwen voor landbouwdoeleinden », opgestart in 2011
- De huidige actoren in kaart brengen
- Een projectoproep lanceren die rekening houdt met de opgedane ervaringen

¹¹ De oorspronkelijke, Franse uitdrukking luidt « Routes de l'Emploi ».

BELEIDSAS IV :
De doeltreffendheid, de energietransitie en de circulaire economie ondersteunen

IV.1. Energie-efficiëntie van de gebouwen

Deze maatregel strekt ertoe, de economische actoren uit de overheids- en de niet-commerciële sector ertoe aan te zetten doeltreffende en geïntegreerde acties te ondernemen op het vlak van energie-efficiëntie, er een vlottere uitvoering aan te geven en de competenties van deze actoren te versterken.

De maatregel beoogt de energie-efficiëntie in een ruimere context dan alleen maar de gebouwen, waarbij de gebouwen en de gebouwengroepen in hun milieu overwogen worden, ongeacht of het een bestaande of toekomstige buurt betreft (de stedelijke vermazing verfijnen, nieuwe buurten of nieuwe steden): « smart city » en de integratie van hernieuwbare energieën, elektriciteitsnetten, energieopslagsystemen (woonhuizen of netwerklussen), vervoers- en mobiliteitssystemen, ICT's waarbij op een geïntegreerde werking ervan in acht genomen wordt. Projecten voor nieuwe buurten en nieuwe steden moeten pilootprojecten voor « smart cities » vormen, die een voorbeeldfunctie moeten bekleden inzake energieproductie en -verbruik.

IV.1.1. Het koppel Werk en Milieu herfocussen naar bouwvernieuwingen

Doel van het « koppel » Werk en Milieu is te streven naar meer energie-efficiëntie en meer werkgelegenheid in het Waalse gebouwenpark. Om dit streven concreet te maken, moet het koppel Werk en Milieu herfocussen op renovaties met het oog op een lagere energieconsumptie. Energie-efficiëntie wordt eveneens het hoofddoel van de projecten voor de ontwikkeling van nieuwe buurten en nieuwe steden. Volgende acties zullen ondernomen worden :

- Het koppel Werk en Milieu evalueren
Die evaluatie wordt samen met de sociale partners en de vakmensen uit de bouw- en de opleidingssector doorgevoerd met het oog op een juiste analyse van de situatie en de doeltreffendheid van de uitgevoerde maatregelen.
- Het koppel Werk en Milieu herfocussen op maatregelen die een globaal renovatieproject behelzen
Door die herfocusmaatregel door te voeren, wordt de verbeterde energieprestatie beoogd, evenals de ondersteuning en de ontwikkeling van de economie en de werkgelegenheid. Daarbij wordt met name gebruik gemaakt van de Waalse innoverende, op duurzame leest geschoeide producten (naleving van de drie peilers) en van de competenties die ontwikkeld worden in de betrokken competentie- en kenniscentra.
- In dit geherfocuste koppel de energie-efficiëntie van de bestaande gebouwen in stedelijke en landelijke centra bevorderen
De nadruk wordt gelegd op de « lege omhulsels » en de bouwvallige, maar renoveerbare gebouwen.
- Via die verschillende acties gebruik maken van de sociale, leefmilieu- en ethische clausules in de overheidsopdrachten, om de opleidingsacties in deze specifieke beroepen te ondersteunen

IV.1.2. Het systeem voor premies en leningen voor Energie en Huisvesting hervormen

Uit evaluaties van premie- en leningsregelingen voor energie en huisvesting blijkt dat de voorwaarden voor de toegang tot de verschillende leningen en premies wel eens als complex overkomen wegens een gebrekkige eenmaking ervan.

Daarbij stelt zich de vraag naar de uitbuitingseffecten, evenals de niet minder belangrijke vraag naar de noodzakelijke drempels om de gezinnen met de laagste inkomens ertoe aan te zetten verbouwingen te laten uitvoeren.

In deze zin valt van de gewestelijke beleidsverklaring de intentie af te lezen dat het premie- en leningenbeleid voor gezinnen die o.a. energiebesparende en renovatiewerken willen laten uitvoeren, geoptimaliseerd en vereenvoudigd moet worden, met een bijzondere aandacht voor de omvang van de gezinnen en de lage en mediane inkomens.

In die zin wordt er een hervorming van het reglementair kader van de premies en leningen tegen verbeterde rentevoetvoorwaarden voor particulieren uitgevoerd :

- waarbij er voorrang wordt verleend aan de doeltreffendste energiebesparende verbouwingen die streven naar de Europese eisen en aan de onontbeerlijke renovatiewerken voor de gezondmaking van woningen ;
- waarbij de tegemoetkomingsbedragen afgestemd worden op het inkomen en de samenstelling van het gezin.

Overigens wordt er eveneens, wat betreft de energieprijzen voor kmo's en zeer kleine bedrijven, een hervorming doorgevoerd samen met de totstandkoming van vereenvoudigde « branche-overeenkomsten » (zie verder), in samenhang met de andere bijstandsmatregelen voor bedrijven.

IV.1.3. Financieringsmechanismen voorzien voor het bevorderen van energie-efficiëntie van overheidsgebouwen en gebouwen uit de niet-commerciële sector

Doel van deze actie is, fondsen ter beschikking te stellen om de toegang van de actoren uit de overheidssector en de niet-commerciële sector tot energiediensten te bevorderen. In dit perspectief zullen volgende acties ondernomen worden :

- o De ervaring inzake financiering (derde-investeerder en nulpercentlening...) in België en in het buitenland evalueren
- o De na te streven doelstellingen voor de gebouwen en de uitrustingen, uitgedrukt in termen van energieprestatie en rationeel energiegebruik, vaststellen, met inbegrip van hernieuwbare energiebronnen
- o Een financieringsmechanisme uitvoeren (derde-investeerder, terugbetaalbare voorschotten...) in samenwerking met overheids- en privé-instellingen

Dat mechanisme moet de inzet mogelijk maken van aanzienlijke middelen om met name grootschalige gebouwrenovaties door te voeren (met inbegrip van gebouwen van het type openbare zwembaden voor werken die rechtstreeks verband houden met de energie-efficiëntie) en de integratie vlotter te maken van technische oplossingen die berusten op investeringen voor een slimmer energiebeheer of grotere energiebesparingen.

Dat mechanisme zal eveneens de prefinanciering van energieaudits mogelijk maken, onverminderd de inzet van bestaande Europese incentives (subsidies) voor de uitvoering van deze audits.

Deze audits zullen met name « energieaudits 360° » kunnen zijn. Het betreft een energieauditsysteem dat verder gaat dan de traditionele audit en de identificatie mogelijk maakt van innoverende oplossingen die verbonden worden met slimme (digitale) metertechnologieën.

Elke audit zou een volledige audit van de bewegingen inhouden, alsook een analyse van het flexibiliteitspotentieel van de begunstigde, aanbevelingen en de lijst van de nodige investeringen. Daarnaast wordt er ook een begeleiding

van de begunstigde in de administratieve stappen voor het verkrijgen van subsidies voorzien.

- o Een interventiekader scheppen om de resultaten te « waarborgen »

IV.2. De innovatie ontwikkelen in de sector van energie-efficiëntie en hernieuwbare energieën

De acties streven naar de ontwikkeling van vernieuwende thema-onderwerpen :

- inzake energie-efficiëntie, zoals de optimalisering en/of de vermindering van de in Wallonië verbruikte energie in dichtbevolkte gebieden (smart grids) of de vernieuwende technieken om een daadwerkelijke energie-efficiëntie in gebouwen te bereiken ;
- inzake hernieuwbare energie op het Waalse grondgebied in functie van de troeven. Dit, om de energie-afhankelijkheid van Wallonië terug te dringen in overeenstemming met het Europese en internationale kader, maar ook om een lokale economie te ontwikkelen waarbij steun wordt verleend aan kwaliteitsvol en kennisdragend werk.

Op het vlak van hernieuwbare energie wordt gestreefd naar :

- de economische actoren aanzetten tot deelname aan de ontwikkeling van hernieuwbare energieën en tot het grijpen van kansen tot industriële ontwikkeling ;
- de best mogelijke integratie van de ontwikkeling van hernieuwbare energie in de vervoers- en distributienetten voor elektriciteit, gas en warmte ;
- hernieuwbare energieën ontwikkelen ten dienste van de burgers met aandacht voor het maatschappelijke draagvlak en de burgers betrekken bij nieuwe energiebeheersmethodes.

Die acties kunnen profijt halen uit de wijziging van het decreet « wetenschappelijk onderzoek » (het begrip demonstrator) door de actoren van dat wetenschappelijk onderzoek (universiteiten, onderzoekscentra), ondernemingen en publieke operatoren (gemeenten, intercommunales, gewestelijke maatschappijen...) bij die acties te betrekken.

De projecten voor nieuwe buurten en nieuwe steden vormen het lab bij uitstek voor energie-innovatie (gebouwen, lokale energieproductie, opslag, straatverlichting, mobiliteit, "smart grids", stedelijk warmtenet,...).

De items die de innovaties als voormeld betreffen, hebben bv betrekking op:

- Een betere efficiëntie op het vlak van openbare en privé-verlichting
Hierbij wordt de ontplooiing van energiebesparende lichttechnologieën beoogd zoals LED of regulering bij de overheid, in de industrie of in de woningen via statische of dynamische privé- of openbare verlichtingsprojecten met het oog op verminderd energieverbruik en de ondersteuning van energiebesparingen, de ontwikkeling van flexibiliteitsoplossingen voor het distributienet via de « Power-to-gas¹² » technologie.

De eis inzake permanent evenwicht tussen energie-injecties en afname op de elektriciteitsnetten dwingt de distributienetten in steeds strengere modellen. Om die eis te kunnen waarborgen, moeten nieuwe technologieën in gebruik worden genomen. Er worden beloftevolle denksporen bewandeld, met name in de « Power-to-gas ». Concreet betekent dit dat er brandgas (waterstof of kunstmatig methaan) geproduceerd wordt, dat makkelijk op te slaan en te vervoeren is via infrastructuur voor aardgasdistributie uit goedkoop geproduceerde elektriciteit, bv bij tussentijdse overproducties met een kleine marginale kostprijs.

- De ontwikkeling van de injectie van biogassen in het distributienet.

De biogasproductie-eenheden zijn over het algemeen uitgerust met warmtekrachtkoppelingen om in aanmerking te komen voor groene certificaten, zelfs als de behoeften aan warmte die investering niet verantwoorden. Om die warmtekrachtkoppelingen daar te voorkomen waar hun meerwaarde van geen tel is,

¹² « Power-to-gas » : energieopslagtechniek waarbij elektrische energie omgezet wordt in gas.

bestaat het idee erin, de rechtstreekse injectie mogelijk te maken van biogas in de netten van de distributienetbeheerders.

- de ontwikkeling van de collectieve elektriciteitsproductieprojecten uit hernieuwbare energiebronnen voor woningen die deel uitmaken van het project
- de uitvoering van een project « Energie Cloud »

Dankzij deze maatregel zullen de Waalse kmo's hun energiefactuur kunnen zien verminderen door de installatie van lokale en gedeelde producties en eventueel opslagseenheden. Deze oplossing draagt bij tot meer energie-onafhankelijkheid voor de ondernemingen van de « Cloud », waarbij hen de mogelijkheid wordt geboden om gebruik te maken van hun eigen productie- en opslagcapaciteit.

Deze thema's komen onder meer in aanmerking voor kant-en-klare programma's/projectoproepen bij demonstratoren en financiële incentives voor die demonstratoren (decreet wetenschappelijk onderzoek).

Desnoods worden de bestaande normerende kaders aangepast om deze thema's concreet te kunnen maken.

IV.3. De concurrentiekracht van de ondernemingen ondersteunen

Om de economische actoren ten opzichte van de buurlanden en met inachtneming van een energienorm tegen een competitieve prijs te waarborgen, is de Regering voornemens mechanismen in te voeren waardoor de ondernemingen de energiekostprijs kunnen beheersen via :

- de optimalisering en de beheersing van de energiefactuur ;
- de optimalisering van de bestaande branche-overeenkomsten en de ondertekening van vereenvoudigde branche-overeenkomsten ;
- de verruimde financiering van projecten inzake energie-efficiëntie, met name via de invoering van financieringsmechanismen ;
- de bevordering van zelfproductiemechanismen, met name gericht op grootschalige fotovoltaïsche projecten en warmtekrachtkoppeling.
- de invoering van een « carbon leakage »-mechanisme.

IV.3.1. Een betere beheersing van de energiefactuur

Om aan deze strategie deel te nemen, moeten de drie onderdelen van een type-factuur geoptimaliseerd worden, namelijk : de commodities ofte de energiekostprijs, het beheer van het plaatselijke vervoers- en distributienet en ten slotte de taksen en overbelastingen.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- o Het onderdeel « Commodities » bewerken
 - Een optimale Waalse energiemix samenstellen, ingebed in een wettelijk kader, in functie van de doelstellingen 2030/2050 op Belgisch en Europees niveau ;
 - Een wetgevend kader tot stand brengen om bepaalde publieke actoren en samengevoegde energieconsumerende bedrijven aan te zetten tot joint ventures voor productiedeelname ;
 - Ruimere en betere kennis bij de kmo's van alle maatregelen en facilitatoren die het aspect « energie » helpen onderscheiden en vergelijken tussen verschillende leveranciers in functie van het type-profiel en energiemeter, en zelfs die een betere « B to B »-onderhandeling mogelijk maken met een beter inzicht in hun consumptieprofiel.
- o Het onderdeel « Vervoer en distributie » bewerken
 - Een tariefkader vastleggen waarin de Waalse Energiecommissie CWaPE een methodologie en een actieplan per doelstelling zal kunnen ontwikkelen

- De mogelijkheid onderzoeken tot geleidelijke eenmaking van de distributietarieven en de kostprijs van de openbare dienstverplichtingen en de gewestelijke openbare afdrachten met het oog op gerationaliseerde kosten en gevrijwaarde investeringen over het gehele grondgebied;
 - Aanzetten tot het gebruik van de « smart metering¹³ » om voor zover mogelijk de kosten te verminderen via een beter netbeheer;
 - De uitvoerende teksten van het decreet « nutsbedrijven » afronden en een actieplan voor een verbeterd systeem vastleggen.
- Het onderdeel « Taksen en overbelastingen » bewerken
 - Hier wordt een reflectie beoogd met betrekking tot de verschillende overbelastingen die aan de verbruikers worden opgelegd.

Al naar gelang het geval is voor sommige acties overleg met de federale overheid nodig.

IV.3.2. Een begeleidingssysteem ontwerpen en uitvoeren voor kmo's en zeer kleine bedrijven, vergelijkbaar met vereenvoudigde branche-overeenkomsten

Deze actie strekt ertoe, een doeltreffend en vereenvoudigd ondersteuningsmechanisme vast te stellen voor de kmo's en de zeer kleine bedrijven. Zo kunnen zij hun energieverbruik en broeikasgas-emissies terugschroeven, en hun concurrentiekracht verstevigen.

Met deze actie wordt het ontwerp en de implementering van het begeleidingsstelsel voor kmo's en zeer kleine bedrijven, vereenvoudigde branche-overeenkomsten genoemd, beoogd. Daarbij wordt de steun van de actoren ingeroepen. Met dat begeleidingsstelsel krijgen deze bedrijven, naar gelang de resultaten die ze boeken, toegang tot de steunvormen waarmee hun prestaties in de breedte en in de diepte verbeterd kunnen worden. Daarbij wordt begonnen met de maatregelen die de gunstigste prijs/doeltreffendheidsverhouding vertonen en geleidelijk aan naar duurdere maatregelen overgeschakeld wordt (schematisch: uitschakelen van verspillingen en gedragssturende maatregelen, vervolgens maatregelen bij het verbruik door uitrustingen, maatregelen die de onderlinge inzet van hun bewegingen en hun warmteproductiemiddelen beogen, evenals van hun elektriciteit, en ten slotte maatregelen voor de bouwschillen). Prioritair wordt de aandacht gevestigd op het verminderen van de energiefactuur van de deelnemende kmo's en zeer kleine bedrijven dankzij snelle en goedkope maatregelen (quick wins).

In het kader van de ontwikkeling van deze actie wordt :

- het systeem voor de toekenning van energiepremies voor kmo's en zeer kleine bedrijven geoptimaliseerd, vereenvoudigd en eengemaakt ;
- een verbeterde regeling uitgewerkt op grond van het pilootproject SMART PARK¹⁴.

IV.3.3. Een financieringsmechanisme voor energie-efficiëntie van de kmo's en de zeer kleine bedrijven implementeren met de vereenvoudigde branche-overeenkomsten

Met deze actie wordt de toegang van de kmo's en zeer kleine bedrijven tot de energiedienstverlening bevorderd. In dat verband worden, samen met de ontwikkeling van vereenvoudigde branche-overeenkomsten, volgende acties ondernomen:

- De ervaring inzake financiering (nulpercentlening) in België en in het buitenland evalueren

¹³ « Smart meter » : toestel dat uit zichzelf een gedetailleerd overzicht geeft van de meterstanden en de consumptie in real time volgt .

¹⁴ Het programma « Smart Park » bestaat erin, slimme meters (« smart meters ») te installeren in bedrijven. Uit de afgelezen en doorgestuurde gegevens en na ontmoetingen ter plaatse met verantwoordelijken kan opgemaakt worden welke zaken vatbaar zijn voor verbetering, welke anomalieën weggewerkt kunnen worden en vooral welke technische of organisatorische oplossingen een slim beheer van de elektrische energie mogelijk maken.

- De na te streven doelstellingen voor de gebouwen en de uitrustingen, uitgedrukt in termen van energieprestatie en rationeel energiegebruik, vaststellen, met inbegrip van hernieuwbare energiebronnen
- Een financieringsmechanisme implementeren
 - Dat mechanisme zal eveneens de prefinanciering van energieaudits mogelijk maken, onverminderd de inzet van bestaande Europese incentives (subsidies) voor de uitvoering van deze audits. Deze audits zullen met name « energieaudits van 306° » kunnen zijn.
- Een interventiekader scheppen om de resultaten te « waarborgen »

IV.3.4 De zelfproductie van energie ondersteunen

Deze maatregel strekt ertoe :

- bij te dragen tot de beheersing van de energiekosten van de ondernemingen, met ondersteuning van zelfproductie van energie door met name in te zetten op grootschalige fotovoltaïsche installaties of warmtekrachtkoppelingen met opslagmogelijkheden;
- de energie-onafhankelijkheid en de veilige energietoevoer te verbeteren door het koppelen van elektriciteitsproductie aan opslagmogelijkheden te bevorderen, waardoor met name de grillige fotovoltaïsche energieproductie opgevangen kan worden ;
- de innovatie en de investeringen te ondersteunen in het energieproductie- en – opslagproces om tot het gebruik ervan aan te zetten.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- De regelgeving inzake zelfproductie van energie en uitbreiding van hernieuwbare energie analyseren en aanpassen voor de industriesector (reeds aan de gang zijnde hervormingen inbegrepen)
- De strategie aanpassen op het vlak van de hernieuwbare mix
- De regeling van de tegemoetkomingen voor duurzaam energiegebruik aanpassen om aan te zetten tot investeringen ter bevordering van zelfproductie van elektriciteit en de gemeenschappelijke projecten
- Het onderzoek en de ontwikkeling ondersteunen in de energieproductie en – opslag en de uitvoering van demonstratoren (experimentele pilooteenheden)

Al naar gelang het geval is voor sommige acties overleg met de federale overheid nodig.

IV.3.5. De compenserende mechanismen voor de bijkomende kosten van de emissiehandel inzake broeikasgassen implementeren ter bescherming van de concurrentiekracht van de ondernemingen

De Waalse ondernemingen kan men kenmerken als tamelijk energie-afhankelijk. De energiekostprijzen schommelen niet danig veel over het gehele Europese continent. Toch vallen er aanzienlijke afwijkingen te noteren wegens bijkomende kosten, zoals taksen. Dit is zonder meer het geval voor de kostprijs van elektriciteit. De elektro-intensieve ondernemingen moeten dus ondersteund worden om te voorkomen dat de koolstoftransitie hun concurrentiekracht aantast.

Deze maatregel moet de impact van de emissiehandel op de kostprijs van de elektriciteit beperken voor de elektro-intensieve ondernemingen in Wallonië. Met het systeem dat reeds in Vlaanderen en Duitsland ingevoerd werd, zal de maatregel ertoe strekken het verschil in kostprijs voor elektriciteit met de voornaamste buurlanden en naburige regio's goed te maken.

IV.4. De ontwikkeling van de circulaire economie en de productie/dienst-combinatie ondersteunen

De circulaire economie, als principe, berust op de idee dat ongebruikte stoffen van een industrie een nieuwe bestemming kunnen krijgen als grondstof voor een andere industrie, of dat afvalstoffen of subproducten van één of andere productie als bron kunnen dienen voor een andere productie. De stof moet dus in zijn gehele gebruiksproces in ogenschouw

genomen worden, en niet op versnipperde wijze. Dat economisch model zou dus de economische groei kunnen loskoppelen van het verbruik van stoffen. Dit zou moeten zorgen voor een beter beheer van de stoffen en voor een lusvorming in hun bewegingen zonder dat ze in voorkomend geval « stof » voor speculatie zouden worden.

PDC of product/dienst-combinatie is dus een alternatief economisch model waarvan het doel erin bestaat de verkoop van een goed te vervangen door de verkoop van een dienst die dezelfde functie zou vervullen als wanneer het goed aangekocht was geweest. Ondernemingen verkopen geen goederen meer, maar waarborgen op voldoening. PDC is een manier om nieuwe producten, die minder en/of op doeltreffender wijze stoffen (grondstoffen of energie) verbruiken, te bedenken en te verkopen zonder dat de financiële balans van de onderneming eronder lijdt. Bijvoorbeeld, goederen kunnen (her)gebruikt worden, voor ze afvalstoffen worden, volgens modellen die met diensten overeenstemmen. Doel is om een positieve energie-output te verkrijgen door een minder verbruik van stoffen en energie, maar ook door de creatie van nieuwsoortige maatschappelijke banden.

Zo benadrukt de Europese Commissie dat de transitie naar een meer circulaire economie veranderingen vergt in alle schakels van de waardeketen, van productieconcepten tot nieuwe soorten bedrijven en markten, van nieuwe methodes voor benutting van afvalstoffen tot nieuw consumentengedrag.

Deze maatregel strekt ertoe, industriële pilootprojecten voor de invoering van de circulaire economie en de PDC in goede banen te leiden, met name door de financiering van sectorale onderzoeken, haalbaarheidsstudies en prototypes, door de inzet van het regionaal en internationaal net van competenties en het betrekken van onderwijs en de kenniscentra bij deze dynamiek.

IV.4.1. De voorwaarden voor de ontwikkeling van een circulaire economie en een PDC-model invoeren

Deze actie strekt ertoe, de voorwaarden in te voeren om de Waalse economische actoren aan te zetten tot reflectie over en tot aanbieden van ontwikkelingsprojecten die focussen op de circulaire economie en het PDC-model. Volgende acties moeten worden ondernomen :

- Een systeem van toezicht en waarneming invoeren voor deze opkomende economische modellen en de economische actoren sensibiliseren voor de kansen die deze modellen bieden, met name door het aanbieden van nieuwe managementopleidingen en het onderwijs bij deze dynamiek te betrekken
- Nieuwe velden van economische groei voor het circulaire model blootleggen, via het Waalse afvalstoffenplan en een ambitieus leefmilieubeleid :
 - Preventie (ecoconcepten, optimalisering van het gebruik van producten en subproducten, onderling gebruik van instrumenten of verstrekken van diensten ipv producten) ;
 - Minder afvalstoffen (met inbegrip van hergebruik, herstel en herinzetten ervan) ;
 - Herkwalificering van afvalstoffen naar (sub)producten ;
 - Afvalstoffen doeltreffend sorteren voor een echte recyclage ;
 - Maximale recyclage.
- Het wettelijk kader voor de uitbreiding van circulaire economieprojecten en PDC-projecten bepalen of aanpassen

Einddoel is het bevorderen van het gebruik en de volledige benutting van de in Wallonië, door Waalse ondernemingen gebruikte stoffen, van begin tot einde van een cyclus.

IV.4.2. De circulaire economie-projecten en de PDC-projecten ondersteunen

Deze maatregel strekt ertoe, industriële pilootprojecten voor de toepassing van de circulaire economie in goede banen te leiden, met name door de financiering van sectorale onderzoeken, haalbaarheidsstudies en prototypes, door de inzet van het regionaal en internationaal net van competenties.

Deze pilootprojecten moeten, als doel, aanzetten tot kopieergedrag in de verschillende economische sectoren.

Volgende acties moeten worden ondernomen :

- De opkomende industriële projecten bevorderen door vraag en aanbod overeen te laten stemmen
 - Inzamelketens opzetten voor afval- of grondstoffen die in de industrie gebruikt zullen worden ;
 - Uitwisselplatforms oprichten (zoals clic Recup' bijvoorbeeld) ;
 - Een typecontract opstellen, dat ter beschikking van de actoren wordt gesteld;
 - Het project « Reverse Metallurgy » verruimen door onderzoek te doen naar en structuur aan te brengen in andere productieketens ;
 - Het NEXT-programma overkoepelend positioneren in het net van competitiviteitspolen (zie Beleidsas II), met de steun van de clusters (Tweed, Cap2020 en Eco-Construction).
- Ontwikkelingsmaatschappijen inzetten om bedrijven ertoe aan te moedigen samenwerkingsverbanden op te richten voor de benutting en de uitwisseling van subproducten en allerlei bewegingen (warm water, gas...) in aansluitende gebieden
- De afvalstoffen uit de landbouw, maar ook uit de industrie gebruiken in de ontwikkeling van het hergebruik van afvalstoffen of coproducten als nieuwe stof

Voor de organische producten worden met name multiactorenprojecten voor biomethanisering (landbouwers, lokale overheden, bedrijven...) aangemoedigd.
- Synergieën ontwikkelen in een gebiedsgebonden logica
 - Locatiezoeker als coördinerend beroep ontwikkelen voor het vinden van industriegebieden die specifieke kenmerken vertonen voor de totstandkoming van samenwerkingsprojecten tussen bedrijven ;
 - Een onderdeel « circulaire economie » toevoegen in de bestekken voor voor nieuwe wijken, buurten of steden met betrekking tot bouwprojecten en/of bouwmaterialen.

Om die doelen te bereiken, worden incentives aangewend op het vlak van de begeleiding (consultancypremies...), ontwikkeling van onderzoek en financiering van projecten (investeringssteun, financiële instrumenten) voor de benutting van afvalstoffen of innoverende instrumenten van herinvoering van reststoffen in het economische circuit.

Beleidsas V : De digitale innovatie ondersteunen

V.1. Een geïntegreerd plan voor digitale transitie uitwerken

De digitale transitie is niet sectorgebonden ! De digitale transitie is wel systemisch en cultureel. Niet alleen moeten we « op de digitale trein springen ». We moeten ook anticiperen op de kansen van morgen.

Het komend Digitaal Plan voor Wallonië moet de Waalse digitale economie een boost geven. Er wordt naar gestreefd, een digitale industrie tot stand te brengen die digitale goederen en diensten produceert. Daarnaast moet het plan bijdragen tot de integratie van de digitale dimensie in de groei en de concurrentiekracht van de ondernemingen. Meer in het algemeen wordt geijverd voor een « digitale cultuur » onder de burgers, en meer bepaald de jonge Waalse burgers die een opleiding volgen.

Met het Digitaal Plan voor Wallonië worden prioritaire maatregelen, en de uitvoering ervan, onder de aandacht gebracht, die meerwaarde en werkgelegenheid creëren. Er wordt gefocust op vier sleutelbegrippen :

- talent ;
- industrie 4.0 ;
- digitale economie ;
- administratie 4.0

Voor de uitwerking van het plan wordt een « bottom up »-methode gevolgd. Daarbij worden de betrokken actoren uitgenodigd voor wat « les Assises du Numérique » wordt genoemd ("het Digitaal Beraad"). Na afloop daarvan neemt de Waalse Regering haar Digitaal Plan voor Wallonië aan. Het algemeen canvas ziet er als volgt uit.

V.1.1. Met de verandering mee...

De digitale transitie is systemisch en cultureel van aard. Dit veronderstelt dus een totale ommekeer in de processen van ondernemingen en van de maatschappij, of het nu om creatie, innovatie of organisatie gaat.

Er worden specifieke regelingen uitgewerkt om met de verandering van de ondernemingen mee te zijn door voeling te hebben met de kansen en de risico's van de digitale ontwikkeling. Als voorbeeld kunnen we opgeven :

- Sensibiliseren voor en begeleiden van de ontwikkeling van strategische intelligentie ;
- Managementaanpak bij het beheersen en beschermen van de relevante strategische informatie ;
- Begeleiden van ondernemingen bij hun intrede in het tijdperk van de e-commerce door gunstige voorwaarden te scheppen ;
- Begeleiden bij de evolutie van de werkmodus : NWOW (New Ways of Working) ;
- Vereenvoudiging en specialisatie van het begeleidingspakket van ondernemingen op digitaal vlak (clusters, incubatoren toegespitst op een competentiegebied...).

Het onderdeel « beroepsopleiding » houdt o.m. volgende acties in :

- o De lijst van digitale beroepen bijwerken en het opleidingsaanbod aanpassen
- o Het digitale aanbod van de kenniscentra optimaliseren
- o De ontwikkeling van digitale competenties bij werknemers en de doelgroepen in het inschakelingscircuit ondersteunen
- o Het gebruik van digitale middelen ontwikkelen in opleidings- en prekwalificatietrajecten, met name door de optimalisering van de impact van de regeling "PMTIC" (het "plan" tot aanmoediging van de ICT-reflex)

Ondertussen verleent het digitaal onderwijs zijn verdere steun aan het aanleren van digitale kennis door beter te investeren in computermaterieel voor scholen.

V.1.2. De ontwikkeling van « Industrie 4.0 » ondersteunen

Er is heden een vierde industriële revolutie aan de gang met een uiterst ver doorgedreven digitalisering van de handel en de productieprocessen in een fijnmazig globaal netwerk. Dankzij de Cloud, de BiG Data analytics, het industrieel internet der dingen (IoT) wordt de productie van A tot Z uitgevoerd met interacties zowel tussen de producten en de machines als tussen de machines onderling.

Wat het overheidsbeleid betreft, is de ondersteuning van de modernisering in het industriële productie-apparaat prioritair. In dat verband worden met name volgende acties uitgevoerd :

- Ondersteuning van de relance in de investeringsinspanningen via incentives en aangepaste financiële producten
- De kmo's begeleiden via « flash¹⁵ diagnoses » en raadgeving
Deze actie moet het de kmo's makkelijker maken om moderne productiewijzen over te nemen.
- Demonstratoren van fabrieken van de toekomst invoeren
Deze actie beoogt het verspreiden van nieuwe praktijken door de noodzakelijke transformaties te integreren.
- Programma's voor digitale innovatie opnemen in de road maps van de betrokken competitiviteitspolen

V.1.3. De ontwikkeling van de digitale sector ondersteunen

Met betrekking tot het eigen groeipotentieel van de digitale sector de komende jaren en tot het belang van de ontwikkeling van digitale diensten als motor van de innovatie en de groei voor de andere ondernemingen is het nodig de ontwikkeling van deze sector actief te ondersteunen, wat eventueel moet gebeuren via gespecialiseerde investeringsfondsen.

In dat verband worden met name volgende acties uitgevoerd :

- Collectieve en bedrijfsprojecten financieren die deel uitmaken van het Digitaal Plan voor Wallonië volgens het model van Big Data
- De oprichting van start ups ondersteunen
- De ondersteuning van het onderzoek in de digitale sector verstevigen

V.2. Ontwikkeling van de Administratie 4.0

De digitale aanpak moet een factor van de administratieve vereenvoudiging worden. Het potentieel dat in de digitale instrumenten vervat zit, moet benut worden voor de transformatie van het werk in de administraties en de administratieve stappen die burgers, bedrijven en het middenveld moeten ondernemen, makkelijker maken. Er moet evenwel een bijzondere aandacht uitgaan naar de broze lagen van de bevolking, en naar de personen die geen toegang hebben tot de nieuwe technologieën.

Daarmee wordt niet bedoeld : alles wat nu bestaat, digitaal maken. Wat wel wordt bedoeld, is de transformatie van de arbeidsprocessen en een veranderde dienstverlening waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden :

- inzake gegevensuitwisselingen ;
- Big Data ;
- instrumenten voor business intelligence ;
- geolokalisering ;
- mee- en overdraagbaarheid ;

¹⁵ De snelle diagnose kan de ondernemingen helpen bij het opmaken van de balans van hun capaciteiten en kansen in termen van digitale ontwikkeling.

- mobiliteit ;
- ...

V.2.1. Het digitale kanaal voor de interactie met de besturen ontwikkelen

Om op de uitdagingen van de administratie « versie 4.0 » in te kunnen gaan, wordt het digitale kanaal de standaard als werkwijze van de administratie. In het kader van de invoering van overkoepelende informaticasystemen binnen de Waalse overheidsdiensten, wordt meer in het bijzonder hetvolgende beoogd :

- o De catalogus van de stappen ondernomen bij de administraties ontwikkelen
- o Verdergaan met het « papierloos werken » voor formulieren en procedures door de gebruikers elektronische formulieren ter beschikking te stellen die ze on line kunnen invullen, met vooraf ingevulde informatie die vooral rechtstreeks in gegevensbanken van (andere) besturen is gehaald
- o De uitvoering van elektronische loketten afronden om iedere gebruiker de kans te geven zijn administratieve verplichtingen via het internet te vervullen

Op de website « wallonie.be » komt er een persoonlijke webpage voor burgers. Via het portaal « infoentreprises.be » krijgen bedrijven een eigen stek afhankelijk van hun kenmerken. De lokale besturen kunnen daarvoor terecht op de portaal-site van de toezichthouder.

V.2.2. De Kruispuntbank Gegevensuitwisselingen ontwikkelen

Als administraties hun gegevens uitwisselen, wordt voorkomen dat gebruikers meerdere keren dezelfde informatie moeten overmaken aan verschillende administraties. De Kruispuntbank Gegevensuitwisselingen maakt gestructureerde en beveiligde gegevensuitwisselingen tussen administraties mogelijk.

Deze actie beoogt :

- o De consolidering van het dienstenaanbod van de kruispuntbank voor de Waalse besturen
 - De maatregel strekt er eveneens toe, nieuwe bewegingen in de gegevensuitwisselingen tussen besturen te implementeren om het « only once » principe in de bestuurspraktijk toe te passen.
- o De ontwikkeling van nieuwe authentieke Waalse gegevensbronnen

V.2.3. Een digitaliseringsstrategie ontwikkelen in de optiek van een betere dienstverlening voor de actoren van de arbeidsmarkt

Gelet op het belang van de overheidsdienst « Werk » en van de Directie « Economie en Werk » van de Waalse overheid voor de gehele sociaal-economische herontplooiingsstrategie van ons grondgebied, worden er projecten binnen FOREM in verband met deze Waalse overheidsdienst uitgewerkt tot "versie 4.0"-besturen.

Elke werkzoekende krijgt een elektronisch paspoort waarmee een aan te maken enig gebruikersdossier en een aan te maken enig bedrijfsdossier geactiveerd zullen worden. Zo zal elk enig dossier alle administratieve gegevens, de acties, de ondernomen stappen en de opvolging van gebruikers en bedrijven die in het proces van tewerkstelling tussenbeide komen, bevatten.

V.3. Digitale en technologische territoriale intelligentie

V.3.1. De stad van morgen technologisch en digitaal ondersteunen (vernieuwde bestaande stadsbuurten, nieuwbouwwijken en nieuwe steden)

Zonder een geïntegreerde inzet van ICT zijn de dynamisering en de vernieuwing van de bestaande stadswijken, of de oprichting van nieuwe steden en wijken (in steden of op het platteland) gewoon ondenkbaar. Stedelijke ontwikkelingsprogramma's en prospectieve bestekken voor nieuwe wijken, of de stedelijke vermazing, bevatten een omvangrijk onderdeel dat gewijd is aan slimme, digitale en technologische ruimtelijk-beheerstoepassingen.

De beheersing en de behandeling van de gegevens waarover de overheden beschikken en de onderlinge en gekruiste verwerking ervan liggen aan de basis van de ontwikkeling van de digitale en slimme steden van morgen.

Er wordt ingezet op verbeterde informatiedeling en op de ontwikkeling van de coördinatie van de verschillende stedelijke diensten door de invoering van een technisch platform voor informatiedeling tussen overheden, burgers en bedrijven op grond van de OpenData¹⁶-strategie. Die wordt gewestelijk bepaald. De invoering van nieuwe wijken en steden met voorbeeldfunctie wordt ondersteund.

- Een platform invoeren voor de gegevensuitwisseling (OpenData) die de gewestelijke en lokale overheden operationeel maakt
- De generische gegevensbronnen van de lokale besturen oplijsten en deze besturen sensibiliseren voor de opname van de toekomstige gewestelijke OpenData-strategie in hun gemeentelijk overkoepelend beleidsprogramma¹⁷

V.3.2. De connectiviteit van het grondgebied ontwikkelen

De ontwikkeling van het gewestelijk net voor optische vezels volgens een aanpak die aansluit op die van de operatoren in de steden en op andere strategische plaatsen zou het voordeel van een hogere connectiviteit opleveren voor de verschillende actoren van het Gewest, namelijk :

- de scholen in het kader van het digitale-scholenbeleid en de nieuwe opleidingstechnologieën
- de bedrijfsparken om deze de mogelijkheid te bieden de kansen van digitale economie te grijpen en om dit soort infrastructures aantrekkelijker te maken;
- de burgers in het kader van de « Smart-cities » aanpak en van de toegankelijkheid tot de nieuwe technologieën ;
- de overheden in het kader van hun bestuurlijke modernisering en vereenvoudiging, maar eveneens voor de ontwikkeling van slimme gebiedsstrategieën op (boven)gemeentelijk vlak ;
- de mobiele breedbandnetwerken voor een territoriale afdekking in zelfs minder dichtbevolkte gebieden ;
- de projecten van nieuwe wijken en steden, evenals de bestaande vernieuwde stadsbuurten die laboratoria voor connectiviteit zullen vormen.

V.3.3. De initiatieven inzake slimme mobiliteit ondersteunen

De satellietnetwerken, de innoverende mobiele toepassingen en de digitale gegevensverwerking zullen ervoor zorgen dat de economische ontwikkeling de voordelen ondervindt van de grotere beweeglijkheid, de betere beveiliging en de geoptimaliseerde werking van de mobiele keten. Voor de ondernemingen moeten de afgelegde afstanden een bron van toegevoegde waarde eerder dan een kostenpost worden.

Volgende acties zullen ondernomen worden :

- Een duurzame, innoverende en slimme mobiliteit invoeren van een écht Carpool Expressnet

Hier wordt een begeleiding van de totstandkoming van dit net beoogd via relevante technologische innovaties (zoals het in real time-beheer via telematica van vraag en aanbod), complementair met de ontwikkeling van gepaste infrastructures in het kader van het mobiliteitsbeleid.

¹⁶ « OpenData » ofte « open gegevens » is een digitaal gegeven met een publiek of privé-karakter. Het kan met name uitgaan van een gemeenschap, een openbare dienst of een bedrijf. De verspreiding ervan is gestructureerd volgens een methode en met een open licentie die de vrije toegang en het gebruik ervan door allen vrijwaart zonder technische, juridische of financiële beperkingen.

¹⁷ Dit programma moet de gemeenten helpen bij het uitwerken van een zorgzame beleidsorganisatie door een cultuur van planificatie en evaluatie te ontwikkelen. Daardoor kan elke gemeente een globale visie tot stand brengen, die dan uitmondt in beleidsdoelen en operationele doelstellingen, en ten slotte in acties. Daarvoor wordt een enig, evolutief document opgesteld dat als richtsnoer dient voor het gemeentelijk beleid gedurende de gehele legislatuur.

De digitale innovatie wordt gebruikt in het uitwerken en ontplooiën van dit Carpool Expresnet, met name voor het in real time-beheer, via telematica, van vraag en aanbod en voor de optimalisering van de parkeerplaatsen.

- Hoogwaardige Openbare Vervoerslijnen ontwikkelen (HOV)

Structurerend stedelijk openbaar vervoer wordt een deel van het verkeer- en parkeerbeheer en leidt tot een mindere stedelijke versnippering. De ontwikkeling ervan in en tussen de Waalse steden moet worden verdergezet met integratie van moderne connectiviteits- en bewegingsbeheersinstrumenten in de structurering en het beheer van het openbaar vervoersnet. Er wordt met name ingezet op oplossingen met hoge capaciteit en hoge commerciële snelheid, zoals HOV's tussen het station Charleroi-Sud en de luchthaven van Charleroi.

- Via de bestekken voor projectoproepen in de nieuwe wijken en steden, in bestaande stadsbuurten aanzetten tot het vinden van innoverende oplossingen voor de mobiliteit, o.a. aan de hand van innoverende digitale technologieën ([elektrisch] autodelen, fietsen, slim carpoolen, op netwerken aangesloten stedelijk openbaar vervoer,...).